

Škoda vsak četrtlet in
vsa s poštnino vrediti
v Mariboru s poštnino
na dom za celo leto 25 din.,
pol leta 12-50 din., četrt leta
8-50 din. Izven Jugoslavije
46 din. Naročnina se pošlje
na upravnishvo „Sloven-
skega Gospodarja“ v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
List se depešlja do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 115

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Roko-
piš se ne vračajo. Uprav-
ništvo sprejema naročnina,
inserate in reklamacije.
Cene inseratov po dogo-
voru. Za večkratne oglase
primeren popust. Nezaprite
reklamacije so poštnine
proste.
Čekovni račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.665.
Telefon interurban št. 115.

41 številka

MARIBOR, dne 27. septembra 1928

57 letnik.

Po jesenski otvoritvi parlamenta.

Jesensko parlamentarno zasedanje dne 20. t. m. se je začelo v znamenju zelo slabih zunanjih in notranjih političnih razmer. Vlada si je nabrala na vseh koncih in krajih vse polne neuspehov in napak, sedaj ob novi parlamentarni dobi pa nima nobenega spoznanja in nobene volje, da bi popravila, kar se še da popraviti.

SHS in sosedne države.

Z Rumunijo je sklenil Beograd prijateljstvo in zaveznitvo v največji meri, z Grčijo pa tako napol, to zaveznitvo se pa izraža na ta neprimeren način, da nam Rumunija dela težave ob razmejitvi in tudi drugače, kjer le more, z Grčijo se pa ne da urediti glede nam določenege dela solunskega pristanišča. Vrh tega so Jugoslovani pod rumunsko in grško oblastjo prepuščeni najhujšemu nasilju. Vladi v Bukarešti in Atenah sta menda mnenja, da je SHS zaveznik dober samo za pomoč in za izkoriščanje, drugače pa da mu ni treba dajati niti to, kar je med navadnimi, mirnimi in spravljivimi sosedi v navadi.

Napram Bolgariji so odnošaji silno napeti. Bolgarija je pod vlado pokojnega Stambolijskega kazala največjo spravljivost in pripravljenost za najtesnejše zveze. Beograd tega ni hotel in netil je mrzno in sovraštvo na grobovih, katere so povzročili srbski in pa bolgarski gospodski oblastniki, katerim je bil Stambolijski najodločnejši nasprotnik. Beograd je Stambolijskemu vse to podtikal, kar so storili njegovi največji sovražniki in ko je Stambolijski srbskemu sosedu na ljubo nastopil proti Makedoncem, je izbruhnil požar, ki je Stambolijskega ubil, Bolgarijo pa potlačil pod vlado, ki ni nasprotna samo širokim slojem bolgarskega ljudstva, ampak tudi naši državi. V Bolgariji danes silno vre, grobovi mučenikov Stambolijskega in drugih vlivajo ogorčenje in maščevalnost v kmetske in delavske bolgarske mase, nevarnost pa obstoji, da v slučaju kakega preobrata naša vlada ne bo znala tako posredovati, da bi bilo bolgarskemu narodu v korist.

Z Madžarsko in Albanijo so odnošaji zelo slabi. Pri prvi mnogo po krivdi njene vlade, z Albanijo je pa Beograd izval že take spore, ki so nam prinesli obtožbo in grajo pred Društvom narodov. V Pešti, Sofiji in v Tirani je vedno močnejši italijanski vpliv in to mnogo po krivdi naše vlade, ki pač ne zna ali pa noče urediti dobrih odnošajev s sosedi.

SHS in veselite.

Za našo državo bi morale biti merodajno načelo: z nobeno veliko državo nasprotja in pred nobeno slepe in popolne odvisnosti. SHS kot mala, miru silno potrebna država bi morala vedno in odločno povdarjati miroljubnost ter naglašati, da se noče in ne mara mešati v nobene vojno-politične spletke. Tega pa beograjska porodica, ki je razdeljena na ministre in druge visoke upravne organe in pa na generale, v svoji bojaželjnosti ne zmore in tako je naša država izkoriščevalcem in vojnim politikom vržena pod noge.

Kakor nekdanj carski Rusiji, tako je Pašić sedaj našo državo popolnoma podredil Franciji. Koristi od tega nimamo, pač pa so nam Francozi «odstopili» že mnogo svojega nerabnega starega orožja za visoko odplačilo. Ob vsaki težki zunanjepolitični zadevi pravi Beograd: Francija je z nami, Francija posreduje, Francija pomaga, konec je pa ta, da o francoski pomoči ni ne duha ne sluha in da mi beležimo neuspeh za neuspehom zlasti radi tega, ker v popolni odvisnosti od Francije drugod ne moremo dobiti zaslombe.

Angleži so silno trezni politiki, ki se ne dajo zapejati po lepih izjavah vlad, temveč si vedno sami ogledajo razmere v drugih državah. Beograjska vlada je pri njih zelo slabo zapisana in angleški listi že dolgo pišejo, da Jugoslavija, ki ima toliko prirodnega bogastva, ne bo prišla do reda in pa do veljave, dokler bo imela tako vlado. Angleži so si naše razmere sami ogledali in sedaj jih v Londonu še Radič opisuje, beograjska vlada pa noče popravljati in odpravljati, kar svet obsoja, temveč se zanaša na svoje liste ter se zateka k samohvali ali pa celo k neresnici in nedostojnim napadom. Ko so bili angleški politiki v Beogradu, so jih beograjski listi grdo napadali, v Londonu je pa že precej vladnih odposlancev, ki skušajo angleško javnost ogreti za beograjsko politiko ter pobiti to, kar so Angleži sami videli in izkusili. To je silno brezplodno delo, za nas pa tudi radi tega škodljivo, ker naš ogromno stane. Med beograjskimi odposlanci v Londonu je tudi pravoslavni episkop Nikolaj Velimirovič, ki radi velikega zasluga rajši agitira za vlado kot pa opravlja cerkvene posle v Ohridi. Ko je hodil po Ameriki, je imel večje dohodke, kot pa predsednik Zedinjenih držav in sedaj v Angliji gotovo ne bo bolj poceni.

Mi in Italija

— to je pa posebno poglavje. Kar nam je dajala rapalska pogodba, to Beograd skozi leta ni znal ali pa ni ho-

tel izlirjati in pridobiti. Prej je mislil na Skader in puščal glede Reke, meneč, da tako dobi Skader. Danes je pa izgubljeno eno in drugo. Reka je pod oblastjo italijanskega vojaškega guvernerja in tako zmaguje na celi črti politika Italije, ki hoče naši državi zapreti vsak dohod do morja. Italijo podpira tudi Francija, da si tako pridobi zaveznika v tekmi z Anglijo. Italijansko besedičenje o naklonjenosti do Srbov jemlje Beograd za pristno in iskreno ter se še potem ne strezno, ko proti zahtevam in pravicam naše države nastopi Italijan v Skadru in Reki ter dela proti nam v prestolnicah vseh sosednjih držav.

Notranji položaj

Je iz istega vzroka tako slab in obupen, kakor zunanji: vsled vlade manjšine nad večino, vsled sebičnosti in zaslepljenosti beograjske porodice, ki misli, da centralizem državo zida in drži, avtonomistična ureditev, kakoršno ogromna večina zahteva, pa podira. Radikalna vlada misli, da je na višku svoje moči, ker je vojsko preuredila s tem, da je iztrebila slovenske in hrvatske oficirje — ker je podržavila južno železnico in ker je uradniški zakon tako prikrojila, da lahko tri leta svoje pristaže po mili volji namešča, druge pa meče na cesto. Denarna sredstva si tudi pridobiva z vedno močnejšimi pritiskami davčnega vijaka, Francozi ji bodo v oboroževalne in druge namene dali najbrž posojilo in tako se misli vladati nemoteno še par let. Na to se radikali dobro pripravljajo in samo to je, da se iz preteklosti in sedanosti prav nič ne naučijo. Sijajno plačane oficirje in strankarske uradnike imajo n. pr. najslabše države v Evropi in kjer se s strankarskim merilom meri cela država, tam sledi, je sledil in bo sledil prej ali slej — polom.

Tesno strnjena proticentralistična opozicija dela z vso silo in močjo na tem, da ta polom ne bi bil državni, temveč samo konec in polom načina in naziranja, po katerem se sedaj vlada. Pred otvoritvijo parlamenta so imeli predstavniki te opozicije sejo v Zagrebu ter izdali o njenem zaključku sledeče poročilo:

«Dne 19. t. m. so se sestali predstavniki HRSS, SLS in JMO, od katerih poslednji, izvoljeni v Bosni in Hercegovini skupno z zastopniki HRSS, predstavljajo večino zastopnikov v Bosni in Hercegovini. Na konferenci, ki je trajala dopoldne in popoldne, so razpravljali o celokupnem političnem položaju in so vsi udeležniki konference soglasno ugotovili, da se sedanja beograjska vlada ne-le ni držala v zagrebškem protokolu od 13. aprila t. l. prevzetih obveznosti, ampak je nadaljeva-

Januš Golec.

Drenova - zagorska politika.

Kdaj je enkrat videl hrvatsko Zagorje, bo rekel, da ima lepo ter prikupljivo naravno lego. Oglej si pa Zagorje natančneje v gospodarskem oziru, priznal boš, da je žrtev nespametne madžarske gospodarske politike. Ako je bil oče kot hišni gospodar še tako varčno marljiv, delaven in podjeten, posest so si razdelili med seboj njegovi otroci in njihovim potomcem je že pel boben žalostno pesem nasilne prodaje. Pri vseh skrajno slabih, starokopitnih in pogubonosnih gospodarskih razmerah so se Zagorci množili in izseljevali že v mirnih časih v tujino in celo preko morja.

Rajni Zagorec-Logariček, Bog in majka bistrička se mu usmilita duše, je bil gotovo po hrvatsko-zagorskih pojmih dober ter imovit gospodar. Posedal je njive ter travnik ob Sotli, v hlevu kravje repe in v svinjaku četince, na bregu pri Vini gori celo vinograd. Obdeloval je posest sam brez tujih delavcev s pomočjo treh krepkih sinov, katerim je dal zagorska krstna imena: Ivica, Stefan in Rok.

Vsi trije mladi Logarički so bili dolgo-krepke rasti pridni za delo doma in pri sosedih, vsajena jim je bila tudi globoka ljubezen do doma, ker niso silili v tujino. Pri Logaričkovih sicer niso pridelali toliko, da bi jih bila posest redila, ampak je zahajal stari v spremstvu svojih sinov na dnino osobito na Štajersko, kjer so bili Logarički priljubljeni kot rezači in količi v vinogradu, kosci na travnikih in mlatiči.

V zgodnjo-spomladanskem času, poletju in jeseni so zaslužili štirje Logarički toliko, da jim nista bila pozimski glad in pomanjkanje vsakdanja gosta, kakor je to sicer žalibog po zagorskih kočurah od nekdanj udomačena navada.

V dobi svetovne vojne, ko so morali mladi Logarički na cesarski kuluk, je tudi stari piskal na visoki klarinet pomanjkanja, a se je porinil skozi te žalostne čase ter bil vesel, ker so odnesli sinovi celo kožo in zdrave ude.

V spomladi 1919 se je stari Logariček oženil z neprosno nevesto — smrtjo. Mladi so si razdelili z medsebenami domačo kočuro ter gospodarska poslopja na tri

dele, posest jim je razkosal biležnik in kmalu so dobili pri Logaričkovih tri nove gospodinjce. Skupna last sta jim ostala vinograd na Vini gori in velik, starikavo štorast dren ob robu sredine posesti, kjer so se stekali zemljiščni kosi vseh treh.

Po Logaričkovih je šlo tudi po smrti starega in v objemu nove države po starem naprej. Pri hiši je bila prava človečansko-miroljubna republika med moškimi člani, kedo bi namreč pisal na črno plat, ako so se tri enakovredne gospodinjce pod skupno streho tu in tam sporekle. Gospodarji so hodili v bratski ljubezni skupaj na košnjo, vinograd so obdelavali skupno in tedaj je še bil tudi kak «kšeft» na brzo roko in v dober zaslužek.

Prišel je čas mlačve. Štajerci so prosili Ivico kot starejšega, naj bi zopet prevzel po vzgledu očeta pri tem in onem mlatitev proti žitni odškodnini. Ivica bi se bil odzval povabilu, a pregledal je cepe in dognal, da je sicer pri tem veselem orodju vse v redu, samo cepcev ni. Do te mlatitve je rezal rajni oče Logaričkom cepce na domačem drenu, a kako sedaj, ko je postal dren skupna last, mejnik in posestni kažipot za vse tri brate.

Kaj bi rekla Stefan in Rok, ako bi začel rezati cepce na skupni lasti on? Pred visoki plot tega vprašanja se je postavil Ivica in menil: rezanje cepcev bi lahko razdrlo vez zastopnosti in dovedlo do prepira. Odpravil je prošnjike za mlačvo k Stefanu, ta k Roku in na jesen leta 1919 ni mlatil nobeden Logariček na Štajerskem. Da se ne bi sprli radi drenovega mejnika in cepcev, so ostali doma in računali je vsak na tihem: kar bom izgubil pri mlačvi, pa bom nadomestil pri trtni rezi, kolitvi in košnji.

Iz Štajerske je odmevalo po Zagorju veselo pikapokanje; Logarički pa so ležali na hrbitih pod hruško in gledali v dren, ki je imel tako debele cepce, a je bil poln drobnokislega sadja, ki so ga polovico posušili, da so si z njimi pilili deca na zimo ostre zobe, polovico pa so porabili za kis.

No, jesen leta 1919 je bila bogata na koruzi, ki je glavni pridelek Zagorja, še vina je bilo in Logaričkom ni bilo sile.

Kakor vsako leto, je tudi to Sotla vsled deževja v pozni jeseni narastla in preplavila štajersko in zagorsko ravan ozke Sotolske doline. Voda sicer Logaričkove kočure ni dosegla, a zgodilo se je tisto leto prvič, da jim je na vse zgodaj ob najhujši poplavi iz dreva zapel jutarnjico — tuj petelin. Valovje ga je nekod iz sosečke

odneslo na gnoju, rešil se je na Logaričekov dren in kirikal na odpomoč

Ivicova Verona je bila koj pri prvem petelinovem klicu mnenja, da bi si naj Ivica podsukal hlače in stopil po žival, a ta je bil takoj v dvomu: kaj bi rekel Stefan ali Rok, ako bi si prilastil on tujega kokota raz dreva, ki je last vseh treh bratov. Istega miroljubnega prepričanja kot Ivica je bil Stefan in tudi Rok si ni podvihal hlače, da bi otel petelinu življenje.

Če namreč izstopi Sotla iz svojih bregov, valovi po hrvatsko-štajerskih njivah in travnikih po dva, tri in še več dni. Tako se je tudi petelin na Logaričkovem drenu naveličal klicati na pomaganje, obnemogel, se prepustil valovom in smrti, mesto da bi bil na ta ali oni način skalil ljubezen treh zagorskih bratov.

Logarički so pozabili na petelina, saj so taisto jesen po «zagorsko veliko» nabrali v vinogradu, zlili pridelek v skupni sod in vanj navrtali tri čepce. Na spodnjega je točil Ivica kot najstarejši, na srednjega Stefan, na zgornjega pa Rok. Seveda, to samo tedaj, kadar so imeli v kleti goste in se je hotel vsak postaviti z lastnim prideikom. Hodili so pa vsi skupno v gorico in pili, dokler je bilo kaj mokrega med dogami in tremi čepi.

Logarički so se držali dobesedno glede vinogradništva one vesele zagorske narodne, ki lahkomišlelo poje: Nikad ni ga prodal Zagorac kaplje vina, nego ga je popila njegova družina ...

Naslednje leto je bilo v vinogradih obilo dela in zaslužka za Logaričke, košnje malo, mlatit niso šli radi spornih cepcev ne, na jesen je prišla zopet povodenj, ki jim je prinesla na dren divjega zajca. Vsi trije Logarički so pritiskali «kapselne» na užigalnike pušk in gledali dolgouhca na drenu, a nobeden se ni upal sprožiti prvi, da bi s šibrani ne poškodoval dreva in cepcev, ki so bili skupna last, a lahko pri prvi priliki iskra za ogenj bratskega prepira.

Lansko leto se je izpel petelin na drenu do smrtnega skoka v sotelsko valovje in letos pa si je natezal divji zajec na drenovem štoru tako dolgo vrat, da se mu je zavrtelo v glavi in je izginil nekam po vodi proti Zagrebu.

Zajca so pozabili Logarički pri dobri kapljici, pri prijateljih, treh bratskih čepih in pri oni lepo boljše-viški narodni o neprodaji — ampak popitju zagorskega vina.

la politiko nadaljnjih preganjanj, ne spoštujejo pri tem niti svojih lastnih zakonov. Predstavniki HRSS so obvestili pri tej priliki predstavnike SLS in JMO o svojih sklepih od 19. avgusta t. l. o popolnem ukinitju svojih pogajanj z Belgradom in o posebnih pooblastilih, ki so jih dali predstavniku HRSS. Končno so zbrani predstavniki sklenili, da bodo sporazumno nadaljevali začetno akcijo proti današnjemu režimu.

Stoga ima veliko moč in lahko že ta jesenski parlament privede do zime in poraza krivičnega režima.

Smernice katoliškega shoda za družništvo.

Katoliški shod povdarja važnost vzgoje ljudstva k samopomoči, k spodbudi in ustvarjanju v avtonomnih zadružnih organizacijah, s čimer se ljudstvo pripravlja na samoupravno organizacijo vsega gospodarskega življenja.

Katoliški shod smatra, da je zadružništvo kot gospodarsko-socialna ustanova velike važnosti ne le za gospodarski napredek, temveč zlasti tudi za нравno povzdigo in socialno vzgojo ljudstva. V zavesti, da se gospodarstvo ne sme ločiti od etičnih načel, vrši zadružništvo нравno in socialno vzgojo ter utrjuje nasproti individualističnim naukom prepričanje, da se koristi posameznika najbolj sigurno dosežejo s pospeševanjem skupnih interesov. Tako vrši zadružništvo delo socialne reforme v duhu krščanskih načel in predstavlja socialno šolo ljudstva.

Katoliški shod priznava dosedaj izvršeno delo, s katerim se je slovensko zadružništvo razvilo kot najmočnejše v državi v dejansko oporo malih ljudi. Zlasti priznava dosedanje uspešno delo zadružne propagande in izobrazbe, ki ga je Zadružna zveza kot matica krščanskega zadružništva vršila vsestransko s tiskom in besedo.

1. Katoliški shod naglašja potrebo, da se ljudstvo zopet oklene zadrug in v njih vzgaja h gospodarski skupnosti, zlasti naj se duhovniška in laiška inteligence poprimeta dela za zadružno vzgojo in izobrazbo.

2. Naj se po močnosti v vsaki župniji ustanovi hranilnica in posojilnica rajfajzenovega sistema za pomoč in napredek kmetijstva in za vzgojo k varčnosti.

3. Ustanavljajo naj se blagovne zadrug, potom katerih si ljudstvo brez trgovskega posredništva nabavlja vse potrebščine in vnovečuje svoje pridelke oziroma izdelke.

4. Med obrtnimi produktivnimi zadrugami naj se pospešuje ustanavljanje zlasti takih zadrug, ki skrbijo za ohranitev, povzdigo in razvoj domačih obrti.

Dvoje važnih jesenskih opravil.

1. Določevanje sladkorja v vinskem moštu.

Prirodni činitelji letos niso bogzna kako ugodno vplivali na razvoj grozdja. Že mesec junij je pokazal, da bo letošnja bračev kvantitativno zaostala za lansko, poznejši pojavi podnebja pa so nam pričali, da bo najhujš kakovost zaostajala. Lepi dnevi še lahko nekoliko

To leto je bilo za Logaričke zima bolj bridka, ker so se že bili precej razmnožili, zaslužili manj kot druga leta, a so pa tem bolj politizirali v zimskih večerih za pečjo, in naša politika je že pač taka, da je Zagorec tudi pozabil na gladno vekajočo deco, ako je gledal v zimskem duhu spomladansko seljačko republiko.

Zagorec po zimi vsak strada, zato pa na spomlad lažje dela in se ne poti radi po zimi pridobljenega »špeha«.

Logarički so se prerili tudi skozi to zimo, na spomlad pa rezali in kolili, zaslužili denar ter moko in njihovim družinam so se zopet razširili želodci. Pa nekaj čudnega se je zgodilo, letos jih ni prišel nikdo več prosit mlatiti in na skupnem drenu je bilo več nego 20 cepcev, od katerih bi bil prav vsak izdržal žitno in ajdovo mlačvo. Cepci so rastle in se razvijali mirno, Logarički pa ravnali svoje brezposelne ude pod hruško v onih dolgih jutrih in poletnih dnevih ko je po štajerski strani pel cepci o pšenični pogači od prve zore do poznega mraka oni vabljivi: pik-pek-pok. A kedo bo mlatil, ako te nikdo ne najme in prosí, so se izgovarjali Logarički čisto pravilno in obljubovali ženam, da bodo šli mlatiti nekam v bogato Savinjsko dolino drugo poletje, ko bodo cepci že čisto dozoreli in jih bo dovolj na skupnem drenu kar za cele partije mlatičev.

Mlatili torej tudi to leto niso, žita si niso zaslužili, pač pa jim je naplavila povodenj na dren letos žabo, ki jim je kvakala iz štora kar cele tri noči, dokler ni usahnila voda in je žaba odskakala nazaj po blatu v Sotle — — —

Pili so Logarički tudi letošnjo jesen po zagorsko, a na zimo prosili žitne prehrane po štajerskem na posodo in v najprej kot predujem na spomladansko delo v vinogradih. Se to zimo je šlo, ker tudi na občino je došlo nekaj koruze, ki se je razdelila med Zagorce in za prihodnje leto pa je obetala politika kljub jesenskemu žabjemu kvakanju na drenu vsestransko zboljšanje gospodarskih razmer od cenege duhana, do žemlje za 2 in frakelj rakije za 5 krajercjev.

Prišepala je mokrotna spomlad 1923. Logaričekov je že bilo kot domačih zajčkov, že niso imeli prostora na trati pod hruško in stare je skrbelo pri vednem deževju, kaj bo na zimo, ako ne bo kakega izdatnega zasluzka. Pod hruško so se dogovorili, da letos bodo mlatili, pa naj jih kedo pride prosit ali ne, bodo pač šli sa-

likovost izboljšajo, če se ne bodo s trgatvijo silili. Peronospora je letos nastopala v polni meri na listju in tudi na grozdju — in vinogradnik, ki ni obrnil posebne važnosti škropljenju, bo imel slabo trgatve in slab pridelek. — Tudi trtna jajčasta plesen (oidij) ni prizanašala.

Pojdimo h grozdnemu sladkorju. Sladkor nastane iz škroba, ki se nahaja v listju, mladikah in petljikah. Ta (škrob) se tvori v zelenem listju s pomočjo solčne svetlobe na ta način, da rastlina asimilira ogljikovo kislino. — Iz tega je razumljivo, da je listje pri trti velikega pomena in kdo je mišljenja, da to ne škoduje, če peronospora listje pomori, se vara.

Preidimo k določevanju mošnega sladkorja. Za vsakega vinogradnika je važno, da ve, koliko procentov sladkorja vsebuje izprešani grozdni sok in sicer z ozirom na to, ker kupci navadno plačujejo mošt po odstotkih sladkorja, kakor tudi z ozira, da se iz množine cukra, ki je raztopljen v moštu, lahko sklepa na kakovost vina. — Mošt srednje vrste vsebuje 16—20 procentov, boljši mošt iz najboljših grozdnih vrst pa lahko vsebuje od 20—30 odstot. sladkorja. To pa le v izbornih letinah in ob pozni trgatvi. — Procentnost sladkorja pa lahko enostavno zmerimo z moštnico. Pri nas je najbolj razširjena klosternajburška moštna tehtnica, ki jo je izumil ravnatelj Babo in za to ji pravimo tudi Babova moštnica. Ta najbolje ustreza svojemu namenu in to bi naj imel vinogradnik. Če hočeš pravilno določiti odstotnost sladkorja, ravnaj takole: Mošt precedi skozi platno v za to nalašč pripravljeno stekleno posodo, vzami moštnico, — obriši jo, da je smeti ne otežujejo — in jo spusti v mošt. Ko se je umirila, poglej, do katere številke se je pogreznila. Če se je na primer ustavila pri številki 18, kaže, da je mošt 18 procenten, ali v 100 kg mošta je raztopljeno 18 kg cukra.

Iz tega se potem lahko sklepa na kakovost vina. Dognano namreč je, da ima vino potem polovico manj alkohola kakor mošt sladkorja. Slaba vina imajo pod 7 stop. alkohola, navadna 7—9 in vina nad 12 so močna in stanovitna vina. Tehtati pa se mora iztisnjeni mošt, torej ne samotok (Ausbruch, Vorlauf), ker v samotoku se še ne nahaja ves sladkor. Povsem kaže moštnica pravilno, če ima mošt primerno temperaturo, na primer 16 C ali 13 R. Zato imajo boljše moštnice tudi toplomer, da se lahko uravna toplota mošta. — Tudi na to se mora paziti, da mošt ni še zavrel, kakor se često zgodi ob topli in suhi trgatvi že v kadi. Ko namreč kvasne glivice, oziroma njih trosi najdejo toplino, se začnejo razmnoževati in povzročijo vrenje in sladkor se razkrajja v alkohol, poleg pa se še razvija ogljikova kislina, glicerin in jantarova kislina (Bernsteinsäure). Sicer je to že samoobsebi razumljivo, da se kipečega mošta ne more vagati in to že v vinorodnih krajih itak vsak ve in tudi vedeti mora, če je količjak vinogradnika. — To sem le omenil za to, ker imam izkušnjo, ko sem bil zaposlen pri obsežnih vinogradih pri Sv. Miklavžu nad Ormožem in je prvi oskrbnik-kletar tehtal z moštnico mošt, ki je že štiri dni burno kipel in jabolkovec, ki je že docela povrel. — Potem se je čudil, da mošt nima niti 15 stopinj in rekel, da je to goljufija in sumil podrejene uslužbenca etc., da so z moštom nekaj naredili, verjel pa ni, da se kipečega mošta ne vaga, ker mu je mogoče kak viničar, ki sam ni vedel, rekel, da se tudi lahko. —

mi kam dalje od Sotle, da jih ne bodo znanci zbadali češ, glad jim je porinil ter vsilil cepce v roke.

Ze kosili so seno to leto pridno po cele dneve, kar sicer ni zagorska navada, a hoteli so si roke s kosiščem utrditi za cepce.

Sosedje so jih celo večkrat videli, kako so stali vsi trije zbrani krog mogočno razrastlega dreva, šteli, izbirali in si med seboj razdeljevali še zelene cepce.

Imeli so trdno ter resno voljo, letošnje poletje popraviti z žuljavimi rokami, kar so zalenuharili pod hruško na trebuhu med političnimi kvantami skozi par let.

Sklepali so poboljšanje, a ta nesrečno zvita in potuhnjena Sotla jim je kar preko ene noči prekobilnila in pokopala v svojih umazanih valovih prav vse sklepe žuljave delavnosti.

Letos je sploh vivalo iz neba celo poletje in tako proti koncu senene košnje se je nekje bolj ob izviro Sotle proti večeru utrgal oblak in ponoči je prihrula Sotla iz zgornjih krajev s tako silo, da je osodepolno poplavila celo obsoletsko dolino. Zrtev te povodnji je postalo zakasnelo seno, žito, kuruza in celo krompir je voda izlajala iz zemlje, štajersko seno so prenesli valovi na hrvatsko stran, hrvatske fižolovke pa na štajersko in ko je voda upadla, je nastal med štajerci in hrvati celi Babilon prepira radi raznešenega sena in fižolovih kolcev.

Malokedo pa je bil tako bridko udarjen od šibe povodnji kot Logarički. Ni jim voda odnesla kočure, sena ali poljskih pridelkov, ampak kar ponoči v prvem srđitem navalu je izruvala prav s koreninami in vsemi, že davno zrelemi cepci vred stari dren, ki je bil skozi leta središče bratske ljubezni, a tudi lenobe in zagorskolahkomiselnega brezdelja.

To so vam drugo jutro gledali Logarički stari in mladi, ko ni bilo več dreva, raz katerega jih je svarila in opominjala na resno delo od očetove smrti sem vsako jesen kaka živa stvar božja. Pri letošnji prezgodnji povodnji še žabe ni bilo na drenu, odneslo ga je bogzna kam in ž njim vred tudi cepce ter zimsko prehrano za mnogoštevilne — mlade Logaričke. Voda je po par dnevih padla in usahnila, a dreva ni bilo na zagorski strani. — — —

Kmalu po ravnokar opisani povodnji je bil skoro tik ob Sotli na štajerski strani živinski ter kramerski

Tako oskrbnik pa, ki take burke uganja in potem pravi da je goljufija ter jemlje podrejenim uslužbencem poštenje, zasluži brezdvomno od kmetijskih izobražencev visoko priznanje. Srečna so taka posestva, koje sekvester osrečil s takimi oskrbniki!

2. Jesensko sajenje sadnega drevja.

Sloviti nemški sadjerejec Gaucher je izdal tole navodilo: Sadi prej ko moreš, v oktobru bolje, ko v novembru, novembra bolje ko decembra, decembra bolje kot januarja, januarja bolje kot februarja, februarja bolje kot marca, marca bolje kot aprila, aprila bolje kot maja. Iz tega torej razvidimo, da ima jesensko sajenje prednost posebno v naših vinorodnih krajih. Jeseni se poda drevje k počitku, takrat ne stavi nobenih zahtev več na zemljo in prej ko mogoče saditi v mesecu oktobru, toliko bolj se bo nam obneslo jesensko sajenje. Decembra do sredi februarja saditi posebno v težko mrzlo zemljo, je vedno nevarno. Kolikor bolj pa zamore drevo uživati še oktobersko toploto, toliko bolj je za njega. V tem času že drevo zaceli rane ob robih in se pripravi, da takoj spomladi požene koreninice. Tako drevo spomladi zgodaj in krasno požene.

Pa še nekaj, ako naročimo drevje od drugod, tako prenese drevo razpošiljanje veliko lažje kot spomladi. Tudi dobimo v jeseni vedno lepše drevje, spomladi pa navadno slabejše. Na več prednostih sloni torej jesensko sajenje. Zato naj vsak, kdor le količjak more, sadi v jeseni.

O sajenju samem se je že veliko pisalo. Jama je najbolje, ako je najmanj 1.50 široka, ako se vrhna plast, to je prvi ubod z lopato zmeče na eno, drugi ubod na drugo stran in tretji se pa samo prerahlja in pusti v jami, to je že znana stvar. Tudi to, da zmečemo pri sajenju vrhno plast najprvo v zemljo in storimo to, če mogoče, par tednov prej, da se zemlja poleže, če ne, pa vsaj močno stepčemo in sadimo drevo tako, da pride koreninski vrat 8—10 cm nad površino zemlje (toliko se bo zemlja sčasoma vsedla) in damo med korenine močno stlačiti kompost ali dobro zemljo, tudi to je znano. Nekaj se pa mora pri jesenskem sajenju upoštevati: Spomladi napravimo drevesni kolobar in obliki plitve skleda, da se steka vlaga proti koreninam. Jeseni pa nasujemo na korenine zemljo v obliki kupa in jo še le pomladi razgrnemo. S tem ščitimo koreninice pred mrazom, če bi nastopil tako hudo. V zemlji nahajajočim koreninam sicer ne more veliko več škodovati, vendar pa je varnost le na mestu. Kdor le količjak more, naj sadi torej v jeseni in uspeh mu ne bo izostal.

Borba proti kuluku.

Beograd, 22. septembra.

Danes se je v finančnem odboru odigrala velika borba. Pri razpravi o dvanajstih so pri členih, ki zadevajo ministrstvo gradjevin vstali slovenski poslanci Zebot, dr. Kulovec in Pušenjak in so stavili predlog:

«Kuluk za Slovenijo ne velja in se ne izvaja.»

Ko sta poslanca Zebot in Pušenjak ta predlog z vso silo utemeljevala, je prišlo do tako burnih prizorov, ka-

sejm. Obiskali so ga štajerci in hrvatje, ki so se razgovarjali in oboji tožili o nesrečni povodnji. Na ta sejm so se odpravili iz gole radovednosti tudi Logarički, da poizvejo, kaj in koliko je napravila Sotla škode tudi na štajerskem.

Komaj pa so prekoračili brv in stopili na štajersko stran, so zapazili že od daleč na sredi Bašove njive svoj dren, vese povaljan in oštrafotan z blatom in dolge — trhle korenine je molil na kvafku kot bi prosil, da se ga usmilijo. Kar vsi trije so pohiteli k njemu in ga ogledali od vseh strani. Izruvan je bil prav iz korena, za vsaditi ni bil več, a lepih, močnih in nad 20 cepičev je bilo pa škoda pustiti štajerskim Sedlarcem. Enoglasno so sklenili, da bodo pri povratku polamali cepce, katere bo odnesel na dom Ivica, Štefan in Rok pa si bosta naložila ostalo deblo.

Na sejmu je prišlo do pretepa med štajerci in hrvati radi že omenjenega sena in fižolovk, žandarmerija je imela obilo opravka, a naši Logarički se niso vmešavali v tepež, ker niso imeli za kaj popivati in trezen ter neizzvan Zagorec se ne pretepava. Čisto mirno so šli proti večeru proti domu in se lotili svojega dreva na Bašovi njivi. Izgrvali so cepce, ker kdo bi nesel cel drenov grm z deblo vred in si zagotavljali med seboj, da bodo letos mlatili, četudi jim je naravna sila odnesla dren, katerega so našli zopet slučajno in po naključju.

Hrvati so opravljali mirno svoj posel in čebljali med seboj, pa začne na nje vpiti od daleč na vse grle Bašova Cila:

«Hrvatski tatovi, kar ni odnesla Sotla, pa bi radi vi. Kje ste dedej, našenite Hrvatel!»

Bogzna kaj je že vse zmetala jekava babna Logaričekom iz daljine v uho, a njeno cegetanje in vpitje ni bilo zastoj. Štajerci so pili na sejmski dan v Sedlarjevem in hajdi nad Hrvate, ki so lamali cepiče raz svojega dreva, a na štajerskih tleh. Štajercev je bilo veliko in še precej vinjeno podivjano so izgledali; Hrvati so bili samo trije — trezni, a še na hiter pobeg preko Sotle ni bilo misliti, ker je bila brv predaleč proč. Ivica je začel s povestjo o Logaričekovem drenu od očetove smrti do žabe, a dalje ni prišel, ker so se mu štajerci smejali in eden ga je celo potegnili s palico preko pleč, drugi pa so izzivali Štefana in Roka z: všč — všč . . . Hrvate preko Sotle! V Logaričkih je zavrela sicer miroljubna kri in kot bi treni, so zapeli hrvatski cepci, ki so šakali odročnja že nekaj let, svoj top, vaši, top —

Učelnih še ni bilo v finančnem odboru. Naši zastopniki so dokazali s številkami, da mi Slovenci plačujemo toliko davkov in doklad, da je kuluk za vzdrževanje naših cest čisto nepotreben. Dosedaj ga ni bilo treba, tudi v bodoče ga ne maramo. Poslanec Žebot je zagrozil vladinovem, da bo nastalo v Sloveniji silno razburjenje, če ne celo revolucija, ako bi se Slovence sililo na kuluk. Poslanec Pušenjak pa je zaklical: Poslanci bomo šli od sela do sela in bomo našim ljudem povedali, kaj jim je storiti. Nepopisno vznemirjenje se je polastilo radikalov in ministrov, ko so naši izrekli te grožnje. Poslanec Grigin je grozil Žebotu in Pušenjaku: Zapri vas bomo. — Pridet pod zakon o zaščiti države. Ukrotili smo druge, bomo še vas. Minister Jankovič je vpil: Srbi smo s krvjo otehi Slovence in sedaj se branite še kuluka. Naši so jim odgovarjali. Pomagali so našim muslimani iz Bosne in celo dva demokrata. A nemški poslanec Kraft in Pueljevi zemljoradniki so molčali.

Vse je bilo presenečeno vsled ostrega nastopa naših poslancev. Debelo so gledali radikali. Takega odpora niso pričakovali. Sejo so morali ob pol 1. uri prekiniti. O končnem rezultatu bomo poročali.

Samostojni in demokrati lažnjivci in tintomazi pa bodo še naprej trdili, da so «klerikalni» poslanci zakrivili kuluk.

V Sloveniji kuluka ne bo.

Po seji finančnega odbora 22. septembra je izjavil član vlade (minister) našim poslancem:

V Sloveniji bo o kuluku odločevala Gradbena direkcija v Ljubljani, ali bo potreben ali ne. Ker imate v Sloveniji itak dobre državne ceste, ne bo treba istih popravil s pomočjo kuluka. Cestarji ostanejo, cestni mojstri tudi. Ker vidimo, da Slovenci res ne marate in ne potrebujete kuluka, tudi vlada ne bo silila, da se izvaja.

Toliko v vednost našim ljudem. Prepričani pa smo, da bodo pristaši Samostojne, demokrati in socialisti vpili drugače. Mi smo vedno trdili, da se kuluk pri nas v Sloveniji ne bo izvajal. In za čas, kar veljajo dvanaestine, julij—september, res tudi ni bilo kuluka. — Kdor bo lagal proti našim poslancem, javite ga tajništvu SLS.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Pašičeva vlada se nahaja v škripcih. Vprašanje Reke in nesrečni novi zakoni so jo močno zrahljali. Niti v radikalnem klubu ni več edinstva. Pašiču obračajo hrbet celo možje njegove stranke. Vedno gostejši so glasovi, ki zahtevajo, da se poveri vodstvo radikalne stranke in vlade Stojanu Protiču. Današnji beograjski listi pišejo, da je došel v Beograd nekdanji načelnik radikalne stranke stari Aca Stanojevič, ki dela na to, da se režim preokrene. Stanojevič svetuje dvoru, da se Pašiča da v penzijo, a na njegovo mesto naj bi prišel Protič, ki je bolj razsoden in ima več ugleda. Pašič nima več moči, da bi zdržal disciplino v stranki in klubu.

po štajerski glavah, plečah in kot je priletelo. Iz cele mladitve se je razvil pretep na življenje ter smrt. Pretepači so se zvili v cel klopčič, ki se je med kletvijo, vpitjem in težkim sopenjem kotalil po tleh. Sedaj so bili na vrhu Hrvati, pa zopet Stajerci, a od vseh strani so vrel na pomoč s plankami štajerski sejmari.

Na srečo je bila še precej hitro pri rokah žandarmerija, ki je bila na povratku iz sejma in se je pri tej priliki zanimala za klopčič po narodnosti mešanih pretepačev na Bašovi njivi.

Orožniki so s puškinimi kopiti razvozlati klopčič in zahtevali pretepače na odgovor. Ivica je povedal svojo storijo o drenu, a so mu vpadali v besedo krvaveči Stajerci in Logaričeki so se obrnili kot na komando na odhod, češ, štajerski žandarji nimajo nobenih pravic do Hrvatov.

No, s sklicevanjem na hrvatske pravice pa ni bilo tako enostavno kot so to mislili Logaričeki, ker je bil gstražmojster mnenja, da sedaj ni meje med Stajerci in Hrvati in nosi štajerski kot hrvatski žandar isto uniformo.

Po eden krvaveč Logariček in po eden začrnelo obtočen Stajerc sta morala stopiti skupaj in stražmojster je zapovedal orožnikom: «Sedaj pa zvezita te tri hrvatsko štajerske pare z verigami, ki smo jih večeraj «fasali» iz Beograda in jih bomo odgnali v Kozje!»

Orožniki so uklenili 6 dedov po dva in dva z novimi beograjskimi verigami na štajerski — Bašovi njivi — tik hrvatskega dreva. Vsak pa je še moral vzeti v neuklenjeno roko hrvatski cepec in ga nesti v Kozje kot viden znak zločina.

Logaričeki so nekaj časa kleli na glas štajersko pravo, a so jih puškina kopita prisilila k molku, le tu pa tam je še kateri jezno pljunil in pogledal srdito svojega souklenjenega štajerskega tovariša. Pot od Sotle do kozjanskih zaporov je precej dolga in sicer se tako vleče, da je pustila najljutejša jeza celo Logaričke in globoko so se zamislili v: domači hrvatski dren, petelinov klic, zajčje opomine, žabji kvak in sedaj po tako dobrih sklepkih pa v usiljeni tepež in beograjske verige — — —

A taki vam niso samo Zagorci, ampak Hrvati sploh da se bodo pulili med seboj za drenov štor, a pustili pa utoniti petelina ter zajca in žabo kvakati, dokler ne pačejo batine in jih ne spravijo k pravi zavesti iz Beograda poslani — nove in nezlomljive verige.

Radi Reke je javna tajnost, da je Pašič na lastno roko barantal. Gotovo je, da je bilo nepremišljeno, tako starega človeka kot je Pašič (ima nad 80 let) pooblastiti, da «razgovarja» o usodi Reke in Adrije. Cela parlamentarna opozicija in celo del radikalov očita staremu Pašiču križdo na zgubi Reke. Prihodnje dni pride v skupščini do ostrih nastopov proti Pašiču.

Sedanja vlada pa se nahaja v hudih škripcih tudi radi tega, ker prinaša naredbe in zakone, ki ubijajo med narodom patrijotični duh ter širijo strašno nezadovoljnost in vzruženost. To je n. pr. kuluk, nove takse, krivične dvanajstine, odpuščanje prečanskih oficirjev in uradnikov.

Ker v radikalnem klubu vstaja zopet grupa, ki je proti Pašiču in proti mnogim ministrom, je vladna parlamentarna večina nesigurna. Radikala Rankovič in Pantovič zbirata okoli sebe nezadovoljne elemente v klubu in grozita, da nočeta glasovati za vladne predloge. Nameravata celo izstopiti iz kluba. Gotovo skušata na ta način kaj «izlisniti».

Nemci (8) in Džemijet (13) pa so res pravi hlapci srbske radikalije. So Pašičeva rezerva. Ko bi naj bil dne 22. t. m. načelnik nemškega kluba dr. Krafft glasoval proti kuluku, ga ni bilo v finančni odbor. Ko je bilo glasovanje končano, pa se je takoj pojavil. Sedaj je ugodna prilika, ko bi lahko vse neradikalne stranke Pašičevo vlado strmoglavile.

Splošno presenečenje je vzbudilo energično nastopanje slovenskih poslancev v finančnem odboru proti vladi. Proti kuluku so povzročili naši tak kraval in so tako nastopili, da imenujejo srbski listi te dogodke «paklena larma» (peklenko burjo). Radikali so grozili našim zastopnikom z zaporji in zakonom o zaščiti države ter da bodo Slovence že po svoje ukrotili. A naši se niso dali ukrotiti. Če bo zopet kdo trdil, da so «klerikalci» zakrivili kuluk, ta res ne zasluži drugega imena nego: lopov. Naši poslanci so s povzdignjenim glasom klicali vladi: «Vi režimovci spadate pod zakon o zaščiti države in v zapor, ker vsiljujete ljudem zakone in naredbe, ki med narodom uničujete s tem ljubezen do države!»

Položaj je danes silno zamotan, zunanji in notranji. Naši so imeli čisto prav, da niso naselili radikalnim obljubam. Sigurno je: dokler Pašič s svojo žlahto ne bo nehal biti premier in dokler Hrvati ne bodo ubrali resnejše politične smeri, ne bo boljše.

Slišijo se glasovi, da bo v slučaju Pašičevega poraza parlament razpuščen. Nato bi prišli na krmilo diktatorji, ali pa — nove volitve.

REVOLUCIJA V BOLGARIJI.

V Bolgariji se bijejo hudi boji med združenimi kmeti in delavci in med pristaši meščanske vlade, položaj se pa ne da z gotovostjo presoditi, ker so pretrgane poročevalne in prometne zveze. Razumljivo je, da vlada v Sofiji noče priznati svojega slabega položaja pred svetom in če bi bila njena oblast omejena tudi samo na mesto in pa na pokrajine, ki so pod oblastjo makedonskih komitov. Po zadnjih poročilih je edina zaslomba vlade komitska sila, ker tudi vojaštvo mnogoštevilno pristopa na stran zemljoradnikov, ki so severne in vzhodne dele države popolnoma osvojili ter jih odrezali od vladnega območja. Vodja makedonskih komitov Todor Aleksandrov je postal notranji minister. Vstajo proti vladi spremlja generalni štrajk na železnicah in pošti. Sofijska vlada je tudi to tajila, dokler se ni vse to obistinilo s tem, da so izostali orientekspresni vlaki. — Glavna progla Sofija—Carigrad je pokvarjena in Sofija je brez telegrafske in telefonske zveze. Vstaji je hotela dati vlada komunistični značaj, sedaj je pa že povsod znano, da so na čelu vstaje zemljoradniki in da jih vodi maščevanje nad krvočelnostjo kraljevske vlade proti prejšnjemu zemljoradniškemu režimu.

POLOŽAJ V NEMCIJI

nosi že vsa znamenja preteče državljanske vojne. Monarhistične in nacionalistične organizacije ali fašisti pripravljajo preobrat z ene strani, z druge pa vstaja delavstva, ki išče izhod iz silne bede in krize v delavski revoluciji in vladi delavskega ljudstva. — Pripravljenosti nemške vlade, da bi pod gotovimi pogoji prenehala s pasivnim odporom v Poruhrju, odgovarja Francija še vedno s trdo nepopustljivostjo. Ministrski predsednik Poincare je imel pri odkritju nekega spomenika govor, v katerem je rekel, da se pasivni odpor Nemčije lomi. Nemška vlada se zaveda, da se ne bo mogla več dolgo upirati, kljub temu pa hoče še v zadnjem trenutku od Francije izsiliti neke ugodnosti. Toda Francija se ne uda in ne bo odnehala od svojega stališča. Svojim zadnjim izjavam nima francoska valada ničesar dodajati.

ZA VOJAŠKO DIKTATURO.

Vzgledu španskih generalov, ki so se polastili vlade, so skušali slediti tudi rumunski visoki vojaški krogi. Imeli so vse pripravljeno za državni preobrat, kateriga so hoteli začeti z velikim židovskim progromom, vlada je pa za te načrte zvedela ter kolovodje zaprila.

DRUŠTVO NARODOV.

Raziskovalec severnega tečaja, Norvežan gospod Nansen, ki zastopa svojo domovino v Društvu narodov, je dejal v zadnji seji, da so razne vlade, ki so prej posamezno skušale pomagati Avstriji, izdale 75 milijonov angleških funtov brez vsakega uspeha, med tem ko je društvo narodov z velikim uspehom in brez stroškov rešilo ta nenavadno težavni problem.

NASE PRIREDITVE.

Sv. Peter pri Mariboru. V nedeljo, dne 30. septembra priredi naš Orlovski odsek malo prireditve z igro

«Dva gluha». Potem je tolovadni nastop članov in naraščaja. Prijatelji orlovske misli prisrčno vabljeni. — Vstopnina 2 D. Bog zivi.

Tombola Udruženja invalidov se vrši dne 7. oktobra ob 14. uri na Glavnem trgu. Cenjeno občinstvo se naproša, da prispeva k tej tomboli z dobitki, katere sprejema tajnica ga. Maček, Aleksandrova cesta 9 (tobakarna) ter z nakupom srečk; ker je čisti dobiček namenjen fondu za podporo ubožcev, navezanih na državne prispevke, upa odbor, da se bode cenjeno občinstvo pokazalo radodarnim ter pomoglo do najlepšega uspeha. Udruženje vojnih invalidov Maribor.

Prireditve v Makolah. Igra «Turški križ», katero je priredil Orel v Makolah dne 16. t. m., je krasno izpadla. Na občno željo se bode zopet ponovila v nedeljo, dne 30. septembra. Kdor je še ni videl, naj pride pogledat. Pa tudi oni, ki so jo že videli, jo bodo zopet radi prišli pogledat. Tako lepa igra se malokje vidi. Da ne bode med odmori gledalcem dolg čas, se bode zopet preskrbela godba. Domači pevski zbor bode pel nove narodne pesmi. Pevci s pevovodjem od št. Florjana, dobro došli. Torej na svidenje! Bog živi!

Bralno društvo v Ljutomeru naznanja, da se pripravljata velika bogata tombola, ki se bode vršila pri lepem vremenu v nedeljo, dne 30. septembra ob 2. uri takoj po večernicah na Glavnem trgu v Ljutomeru. Glavni dobitki bodo: 1 polovnjak vina, vreča moke, voz drv (bukovih) blago za moško in žensko obleko, 1 prašič in drugih, najmanj 400 bogatih dobitkov. Občinstvo se opozarja vsled krajšega dneva, da prihiti točno ob 2. uri na to izredno bogato tombolo, sicer bi tomobola vsled zadržanja občinstva trajala pozno v noč. Srečke po 3 D se bodo dobile v predprodaji v prodajalni Prvega del. konzumnega društva in v trgovini gospoda Repiča v Ljutomeru. V slučaju slabega vremena se preloži tombola na dne 7. oktobra. Torej v nedeljo dne 30. septembra vsi po srečo v Ljutomer.

Verzej. Dekliška zveza ponovi v nedeljo, dne 30. septembra v prostorih Marijanišča igro «V šoli križa» v petih dejanjih in «Prisiljen stan je zaničevan». Vabimo k obilni udeležbi.

SLOVENSKEMU LJUDSTVU!

Na ljubljanski visoki šoli se pripravljata mnogo naših najboljših mladeničev za svoje bodoče poklice, za profesorje, zdravnike, odvetnike, sodnike, inženirje itd. Večina teh je revnih staršev iz kmetskih in delavskih slojev. V prejšnjih letih je za te skrbela vlada in vzdrževala v Ljubljani vseučiliško kuhinjo. Ker lansko leto ta kuhinja ni dobila več od vlade podpore, je morala s poslovanjem prenehati. Takrat so stopili katoliški visokošolci pred ljudstvo in ga prosili pomoči. Vedno darežljivi Slovenci jim niso odrekli podpore. Poslali so v Ljubljano živila in denar ter tako omogočili ustanovitev dijaškega podpornega društva, ki je nudilo skozi celo leto prehrano preko 100 akademikom, najrevnejšim zastoj, drugim pa po znižani ceni. Zivil se je nabralo v vrednosti okrog 160.000 D. Obrat kuhinje je zahteval skupnih stroškov preko 290.000 D, tako, da smo zaključili s primanjkljajem 11.000 D.

Tudi letos stoji naša akademska omladina pred vprašanjem, kako bo v jeseni, ko bo morala iti v Ljubljano nadaljevat svoje študije. V bodočem šolskem letu bo prosilo za prehrano v naši kuhinji do 150 visokošolcev, tako, da so stroški proračunjeni na 680.000 D. Te ogromne svote nikakor ne bodo mogli plačevati povečini revni visokošolci. Primorani so ponovno prositi ljubitelje dijaštva pomoči. Tudi naše ljudstvo ve dobro, da so izobraženci kmetskih in delavskih slojev. Ravno ti bodo pač na vseh mestih najbolje upoštevali ljudske potrebe. Na odgovornih mestih mora imeti naš kmet in delavec izobražence, ki bodo znali braniti in upoštevati ljudske zahteve in pravice.

Visokošolstvo dijaštvo se za to obrača na celokupno javnost, da pripomore po svojih močeh društvu, ki ima namen podpirati in omogočiti revnim visokošolcem njihov študij. Vsem tistim, ki bodo dobili od podpisane društva še posebne prošnje, polagamo na srce, da se za stvar zavzamejo, vse pa prosimo, da prispevajo pri nabiranju živil in denarja za naše podporno društvo. Predvse se obračamo na dekliška društva in vse druge naše organizacije, da organizirajo nabiranje v njih okolišu.

Ljudstvo, bodi prepričano, da se ti bo izkazalo visokošolsko dijaštvo prej ali slej hvaležnega.

Pokrovitelja:

Dr. A. B. Jeglič l. r.

Dr. A. Karlin, l. r.

škof ljubljanski.

škof lavantinski.

Tedenske novice.

† Smrt mladega duhovnika. Neizprosna smrt je zopet posegla 19. t. m. v vinograd Gospodov in nam ugrabila komaj 40 let starega gospoda župnika Miloša Kos, ki je župnikoval pri Gor. Sv. Kungoti. Blagopokojni je bil rodom iz Kranjske, a bogoslovje je obiskoval v Mariboru, kjer je bil tudi posvečen v mašnika. Kaplan je bil v Ljutomeru in na Dobrni pri Celju, odkoder je prišel leta 1915 h Kungoti za župnika. Rajni gospod župnik je podlegel v moško-kreplki dobi srčni vodeniki. Bil je svojim ovčicam v vsakem oziru zvest pastir, kjerkoli je služboval v dušjeskrbju. Pogreba rajnega se je udeležilo med veliko množico domačih ter sosednih faranov tudi 26 duhovnikov. Pogreb je vodil mariborski gospod stolni župnik Moravec, slovo pa je govoril blagopokojnemu vseučilišni profesor g. dr. Lukman. Blagemu gospodu župniku in duhovnemu sobratu, svetila večna luč.

Duhovniške spremembe. Franc Magdič, bivši župnik tržaško-koperske škofije, je postavljen za provizorja v Gor. Sv. Kungoti. S 1. oktobrom tega leta postane o. Alfonz Svet župni vikar pri Sv. Petru in Pavlu v Ptujju, o. Pij Vakselj pa pri Sv. Vidu pri Ptujju, kamor pride Jože Presnik za kaplana, novomašnik Janez Kokošinek pa na njegovo mesto k Sv. Marjeti niže Ptujja. Pri Sv. Trojici v Haložah bo pomagal vpok. župnik g. Janez Miakar.

PRITOŽBA FINANČNEGA MINISTRA DR. KOROSCU

Beograd, dne 22. septembra.

Med sejo finančnega odbora dne 21. septembra v kateri so se naši poslanci na vso moč borili proti krivicam, ki se godijo nam Slovincem, je finančni minister Stojadinović na hodniku v parlamentu potožil dr. Koroscu:

«Vaši ljudi so tako žestoki i se bore tako žučno, da stvar ne ide napred.»

Po našem: Vaši poslanci so tako srditi in se borijo tako silno, da stvar ne gre naprej. Nadalje je potožil, da bi že davno vlada imela vsa dovoljenja in dvanajstine gotove, če ne bi bilo slovenskih poslancev. Mi vemo, da vladinovec, posebno Srbijancem ni ljubo, ker se naši poslanci tako energično borijo proti vladi. Jugoslovanski klub skoro edini vrši strogo kontrolo nad vladnim gospodarstvom.

In samostojneži, demokrati ter socialisti bodo vkljub temu lagali, da so «klerikalni» poslanci v vladi.

Ljubosumnost med Pucljem in njegovimi srbskimi tovariši. Puclj nima več sreče v politiki. Odkar je glasoval za nesrečno vidovdansko ustavo, ga preganja usoda kakor desetega brata. Nas Slovence je pomagal vklemiti v verige srbskega centralizma in nas oropal samostojnosti. Sam je od samostojnih nesrečnežev le s težavo zlezel v državni zbor. Sedaj ni več minister, a bi zopet rad postal kaj takega, ker mu je baje neslo. Da bi vendar zlezel do korita, se je vpisal k srbskim zemljoradniškim poslancem in se je dne 20. t. m. tudi preselil k njim. A nekaterim poslancem tega kluba ni prav, da je bil Puclj sprejet v njihovo družbo. Bojijo se namreč, da misli po njih zlesti na kak ministrski stolček. Zakaj bi pa tudi ne? Za vidovdansko ustavo je glasoval, zakaj bi pa še za posledice, ki izvirajo iz te ustave, ne bil soodgovoren? Pa čast, ta tudi nekaj velja! Pa denar kajpada tudi. Potem bo slovenski narod že živel brez avtonomije, za katero se poslanci Jugoslov. kluba toliko borijo. Saj g. Puclj se bo radoval, ako drugi ne. Pa recite, da samostojni ne skrbje za narod, ki se je posrbil v osebi g. Puclja, in če je ta zadovoljen, naj bo i narod zadovoljen, pa basta!

Pucljevi srbski zemljoradniki za pogranične trupe. Ako bo kdo Slovincem pomagal iz sedanjih slabih časov, bo to gotovo Samostojna kmetijska stranka. Saj njeno glasilo «Kmetijski list» tako piše. Pucljevi ljudje se poslužijo vselej prave taktike in uberejo najboljšo pot, da narodu koristijo. Zato so tudi sklenili, da naj Puclj stopi v srbski zemljoradniški klub, da bo imel več vpliva in moči. Radovedni pa smo, kako se gospod Puclj strinja s politiko srbskih poslancev zemljoradnikov, ki so dne 21. t. m. zagovarjali in glasovali v finančnem odhodu v Beogradu za to, da se zopet nastavi pogranične trupe in se zato dovoli kredit od 14 mil. 455.962 din. Proti tem trupam, ki so stale državo velikanske svote in bile prava nadloga za narod, so se naši poslanci toliko časa borili, da so dosegli njih odpravo. Sedaj pa Pucljev klub glasuje za nje. Ali je to Puclju prav ali ne, ne vemo. Ali da je v klubu, znamo. Da so pogranične trupe naperjene pred vsem proti slovenskemu ljudstvu, je gotovo.

Naši poslanci proti novi kaznilnici v mariborski okolici. Kakor smo že poročali, namerava ministrstvo pravde ustanoviti pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju prehodni kaznilnični zavod. To bi bila podružnica mariborske kaznilnice. Zaradi tega bi bili oškodovani revni ljudje, kateri so potom agrarne reforme dobili od veleposestnika gospoda Scherbauma zemljo v najem, ker bi se jim zemlja odvzela. Tudi občina bi bila zelo oškodovana, ker bi država zasegla poslopje, katero hoče dati gospod Scherbaum za šolo in ga uporabiti za kaznilnico. Občina, katere prebivalci so večinoma ubogi, bi pa morala v teh burnih časih zidati drago šolsko poslopje. Poslanca Falež in Žebot sta dne 21. septembra posredovala pri ministru pravde, da od te namere odstopi. Nameravani zavod se pa naj ustanovi v Srbiji, ali Vojvodini, kjer imajo tisoče oralov zemlje na razpolago. Katero ne bo nihče pogrešal. Poslanca sta izročila ministru obširno spomenico oziroma ugovor občinskih agrarnih odborov. Gospod minister je obljubil, da se hoče na pritožbo ozirati. — Zmedo pri tej zadevi pa dela neki socialista Zalokar v Šmiklavžu, ki ni niti odbornik obč. agrarnega odbora, niti upravičenec za agrarno reformo. On je zavlekel za 9. september določeno sejo občinskih agrarnih odborov mariborske okolice, na kateri bi se imelo pravočasno sestaviti protest proti nameravani razlastitvi veleposestava Scherbaum. Pritožba bi se bila morala vložiti 14 dni po izvršeni komisiji, ki se je vršila 3. septembra. Po Zalokarjevi krivdi je bil postavljen rok zamujen. Če bo zemlja ubogim ljudem pri Sv. Miklavžu, Slivnici in okoliških občinah odvzeta, naj se ljudje zahvalijo socialistu Zalokarju, katerega so poslušali namesto, da bi upoštevali nasvet poslancev. Oba poslanca sta v tej zadevi vložila na ministra še posebno interpelacijo.

Samostojneži v Prekmurju. Zalostna usoda je zanesla naše samostojneže tudi v Prekmurje, da si pridobe ljudi za svojo stranko. Razširjali so svoj list na vse mogoče načine, da se z njegovo propagando vkoreninijo. Pošiljali so svoje agente osebno od hiše do hiše, da so natezovali ljudstva o dobrih namenuh samostojnežev.

Tako je prišel h gerentu neke prekmurske občine mlad, nobel gospodič, o katerem so ljudje ugibali, da mora biti kak geometer, ker je bil tako imenitno oblečen ter je nosil pod pazduho torbico. Izkazal se je pa kot samostojni agent ter lagal gerentu o dobrih lastnostih «Kmetijskega lista», češ, da je to najbolj krščanski list, ki piše samo o božjih zapovedih. Gerent, zvest pristaš SLS, je nasedel temu prekanjencu ter si naročil en izvod «Kmetijskega lista» za pol leta, ob enem pa je plačal naročnino 25 K. Od tistega časa dobiva ta gerent tedensko po 2 izvoda «Kmet. lista» že dve leti, ne da bi ga nadalje plačeval. Koristi sicer nima od njega nobene. Samostojna pa s tako propagando v Prekmurju ne bo daleč prišla.

Dekliške zveze! Snujte «Čebelice»! V poslovniku Dekliške zveze je na strani 17 o tem posebno poglavje, ki se glasi: Da se goji med dekleti varčnost, naj ima vsaka Dekliška zveza lastno malo hranilnico, tako imenovano «Čebelico». Natančno navodilo o poslovanju in tudi nabiralnik se dobi pri najbližji katoliški hranilnici ali posojilnici. «Čebelico» vodi članica, ki jo je izvolil občni zbor. Ta članica je odbornica. «Čebelica» naj posluje pogosto najmanj pa enkrat na mesec, najbolje po sestanku. Obresti, ki jih dobi «Čebelica» se stekajo v društveno blagajno. Iz «Čebelice» se denar ne sme izposojevati. Poslovanje «Čebelice» pregledata preglednici, ki poročata o uspehu na občnem zboru. Dekletal Štedite. Hranite denar v «Čebelici».

Mariborske novice. Gospod mariborski okrajni glavar Lajnsič je prestavljen iz Maribora v Ljubljano. Do imenovanja novega okrajnega glavarja bo vodil posle pri okrajnem glavarstvu gospod veliki podžupan dr. Vilko Pfeifer. — Kapucinski samostan v Studencih pri Mariboru je dobil novega predstojnika gospoda patra Lina Prah iz Gorice. Novi gospod predstojnik je rodom od Sv. Križa pri Slatini in je bil dosedaj v Gorici, odkoder pa se je moral izseliti z drugimi slovenskimi patri vred. V Mariboru je umrl te dni advokat dr. Vladimir Serbec. Bil je sicer po svojem prepričanju demokrat, a poštenjak.

Naš shod v St. Jurju ob juž. žel. Preteklo nedeljo, dne 16. t. m. se je vršil dobro uspeli shod SLS pod predstvom g. Fr. Zdolška. Govoril je poslanec gospod Davorin Krajnc. Sprejeta je bila sledeča resolucija: Izrekamo poslancem Jugoslovanskega kluba popolno zaupanje in prisrčno zahvalo za vztrajnost na potu za avtonomijo.

Pogreb Vesenjakeve matere, o smrti katere smo poročali že v zadnjem «Gospodarju», je bil zelo lep. Udeležilo se ga je 12 duhovnikov, učiteljstvo s šolsko mladino, domači pevski zbor, mnogo prijateljev in znancev iz vseh slojev in za šmarjetsko župnijo veliko število domačinov. Domači g. župnik je imel pri grobu kratek in lep nagovor. Videlo se je, da cela župnija žaluje za dobrobrno ženo, ki je v svojem življenju storila toliko dobrot ter bila nad vse priljubljena.

Blagoslovitev novih zvonov pri Veliki Nedelji. — V nedeljo, dne 16. septembra 1923 je dobila tudi naša župnija dva nova zvona, 800 kg težkega v glasu F in 420 kg težkega v glasu A, dočim tehta stari 483 kg v glasu G. Tako ima lepa župnija tudi lepo harmonično moltr-zvonjenje — agf —, ki bode dovršeno z nabavo četrttega 1800 kg težkega zvona v glasu C. Zvonove je vili Bihlova tvrda v Mariboru. V soboto, dne 15. t. m. sta jih pripeljala naravnost iz Maribora dva kmeta, Anton Hrzič in Jakob Meško iz Mihovec. Prebivalci občesti so jih kaj radovedno ogledovali in pozdravljali. Neke posestnica, velikonedeljska rojakinja, je potrgala vse cvetlice svojega vrta in jih položila z nepopisnim veseljem na itak že razkošno okinčane zvonove svoje rojstne župnije, voznikom pa je hitela postreči z jedili in pijačo. Še lepše so bili sprejeti in pogoščeni v Cvetkovcih v župniji Sv. Lenarta. Na meji župnije jih je pozdravil veličastni slavolok, kojemu so sledili do župnijske cerkve še štirje, delo pridnih in probujenih mladeničev, posebno trgoških. V Trgovišču nad Meškovo kapelo je bil pripravljen prostor za slovesen sprejem zvonov. Odtod je odjahala pod poveljstvom Blaža Skuhala dična, 26 mož in mladeničev broječa četa jezdecov v narodni noši na lepih okinčanih konjih zvonovom nasproti do Gorišinec v Marjetski župniji. Tukaj, nad Meškovo kapelo se je zbrala ogromna množica ljudi iz domače in iz sosednih župnij, iz vseh slojev prebivalcev, ki nestrpno čaka in se ozira v smeri proti Mariboru. Naenkrat se prikaže na cesti dolga vrsta malih dečkov in deklic. Od kod li so se vzeli? O, nedolžna, otroška iznajdljivost. Iz lastnega nagiba so bili odšli že davno zvonovom nasproti daleč, daleč proti Sv. Lenartu. In so jih srečali. In zdaj korakajo pred njimi pogumno, veselo, samozavestno, kakor bi hoteli reči: zvonovi so naši, nam bodo peli najdalje in največkrat. Za otroki se prikažeta dva štirivprezna vozova opletana z nešteti venci, na njih v cvetlicah oviti, kakor cvetoči zvonovi, ob strani pa 26 jezdecov. Prvi voz se postavi pod slavolok, domači gospod župnik stopi nanj, se dotakne zvonov in jih pozdravi z najkrajšimi besedami rekoč: «Župljani velikonedeljski! Sedaj so tukaj novi zvonovi, zvonovi vaši, tovariši od zibeljke, prijatelji do groba, razveseljevalci v veselju, tolažniki v žalosti. Pozdravljeni! Pevski zbor zapoje veličastno Rožmanovo «Pozdrav zvonom», ormoška godba zasvira «Zvonikarjevo», očesa gledalcev pa zarosijo solza veselja. Na glas trobente se uvrsti krasen spreved. Za križem korakajo nedolžni otroci, za njimi možje, potem Mladeniška in Dekliška Marijina družba, Orlice, godba, trgoška in mihovska požarna bramba, jezdec, štirivprezni vozovi z zvonovi, okoli njih venci malih, belooblečenih deklic, za njimi pevec, duhovščina, na čelu ji stolni župnik in kanonik Fr. Moravec iz Maribora kot rojak, za

njo botri in botre, Mikl, Vukšinič, Kuharič, Hrzič, za njimi vsi občinski predstojniki, potem nepregledna vrsta deklet in žen. Spreved se je pomikal med petjem, godbo in streljanjem k župnijski cerkvi, ki je bila znotraj in zunaj daleč na okrog vsa v venci, v zelenju in drevescih na tisoče metrov, požrtvovalno delo velikonedeljskih deklet in žen. Po sprevedu so bile v cerkvi pete litanije z blagoslovom. Drugi dan, v nedeljo, ob pol 10. uri je bilo blagoslovljenje zvonov. Blagoslovil ji je ob asistenci 15 duhovnikov tukajšnji rojak Fr. Moravec, stolni župnik in kanonik v Mariboru. On je tudi pridigoval in razložil krasno pomen molčečega in počega zvona, potem pa daroval sv. mašo za vse dobrotnike. Z zahvalno pesmijo se je končala dosedaj najlepša slovesnost ob navzočnosti patrona, priora križniškega reda. Prevzvišenemu gospodu nadpastirju, našemu škofu se je poslala brzojavno udanostna izjava duhovščina in preštevilnih gostov. Zdaj pa pojo trije lep tercet, — Manjka štrti za kvartet.

Smrt vzornega mladeniča. Dne 16. t. m. je pokosila nemila smrt vzglednega in vernega mladeniča Jurija Luber iz Formina. Rajni je dolgo let bolehal na srčni bolezni. Neznosne bolečine, ki mu jih je zadavala bolezen je potrpežljivo prenašal. Bil je vzoren čebelar-naprednjak. Bodi mu lahka šmarjetska zemljica.

Podružnica vojnih invalidov v Ptujju naznanja svojim članom sledeče. Po sklepu invalidskega kongresa v Bosanskem Brodu dne 11. jan. t. l. so se izdelale za članove nove članske knjižice, katere bo treba takoj razposlati. Vsaka knjižica bo morala imeti na sprednji strani znotraj fotografsko sliko dotičnega imejtelja. Zato je nujna potreba, da člani predložijo čimprej v tukajšnji pisarni v Ptujju vsak po eno fotografsko sliko, ki naj bode izdelana na mehkem kartonu, 6 cm široka, 9 cm visoka. Ako kdo nima primerne slike naj si jo čimprej preskrbi, opozarja pa se, da morajo biti slike v toliko čedne, da se oseba dotičnega takoj pozna. Ako se daje slike od trdega kartona odlepiti, so tudi dobre. Tukajšnji odbor se je dogovoril s tukajšnjim fotografom g. Vinklerjem, da bo izdeloval za invalide in vdove po najnižjih cenah slike in sicer 3 kom. 35 din. Torej invalidi in vdove, kateri še nimate slik, pojdite k zgoraj imenovanemu, kjer jih dobite po omenjeni ceni. Vsak se mora izkazati pri fotografu s člansko knjižico. Članske knjižice so nujno potrebne in velike važnosti, ter bodo služile za marsikatero ugodnost v bodoče. Pozor! Ob enem pa se obveščajo vsi invalidi in vdove, da, kdor po novih pravilih zaostane s plačilom članarine več kot šest mesecev, bo v bodoče izključen iz organizacije. — Krivdo naj si pripiše vsak sebi.

Preganjanje ubogih invalidov. Največ nehvaležnosti pri nas menda doživijo ubogi invalidi. Te neprostovoljne žrtve so zapostavljene države, jemlje se jim pičlo podporo, ter se dela iz njih berače, mesto, da bi se jih javnost usmiliła ter jim nudila vsaj toliko, da si zasigurajo košček kruha. Če pa se posreči kakemu invalidu, da si pomore do obstanka na kak način, tedaj pa mu zavida vse njegov položaj, vsak bi ga rad izpodrinil. Da je temu tako, nam priča žalostna usoda invalidskega siromaka v Sv. Vidu niže Ptujja. Temu invalidu se je posrečilo dobiti trafiko pri Sv. Vidu, ki ga je na skromen način preživljala. Toda ljudje, med njimi bogataš-trgovec, ki ima poleg trgovine še veliko posestvo in gostilno, so postali invalidu zavidni ter so se toliko časa trudili, da je uprava odvzela invalidu-siromaku trafiko ter jo dala trgovcu-bogatašu. S tem se je invalida uničilo, ker si radi pohabljenosti ne more služiti kruha s težkim delom. Uprava preganja onega, ki se je celo vojsko vlačil po frontah ter ga je vojna pohabila, podpira pa onega, ki je celo vojsko lepo sedel doma na toplem ter si zbiral bogastvo. To je dandanes pravičnost in človekoljubje.

Novi zvoni v Lučah v Sav. dolini. Dolgo in nestrpno smo pričakovali, kedaj bomo dobili nove zvonove. Naposled se je naša želja uresničila, dobili smo nove zvonove. Poln vselega pričakovanja je bil ta dan. Naša sicer tiha vasica je vsa oživila in se skrbno pripravljala za sprejem, fantje so postavljali visoke mlaje, dekleta so pa kar tekmovala med seboj, katera bo jih lepše okrasila. K sprejemu, ki se je vršil na savinjskem mostu se je zbralo ljudstvo cele fare. Prihod zvonov je oznanilo pokanje topičev in zvonjenje edinega zvona, ki ga nam je pustila vojna. Pri slovesnem sprejemu je prvi pozdravil novodošle bronaste misijonarje naš preč. gospod župnik, za njim pa so se vrstili v govornih župan Letnar, načelnik gasilnega društva in drugi. Po sprejemu smo peljali zvine v slovesni procesiji k cerkvi, kjer se je slavnostni dan zaključil z blagoslovom. Na angelsko nedeljo, dne 2. septembra pa smo potegnili zvine v zvonik. Nešteta množica domačinov in tujecev je prisostovala cerkveni slavnosti. Zahvala za nove zvine gre vsem faranom, ki so mnogo žrtvovali. V prvi vrsti pa gre zaslugi cerkvenim možem in županu, ki se niso strašili nobenih žrtv in truda da so dosegli svoj cilj. Tudi botri in botre so mnogo doprinesli, da imamo Lučani nove zvine. Ponosni pa smo brez izjeme vsi, kadar pogledamo v zvonika visoke line in vidimo naše štiri nove zvine, ki nas bodo spremljali na vseh naših potih in tudi na zadnji — do hladnega groba. Pri tem pa tudi ne smemo pozabiti nasprotnikov, ki so si toliko prizadevali, da preprečijo nabavo novih zvonov. Izkazalo se je kot resnično, kdor je pri družbi slabostojnih, ta je tudi proti cerkvi in zvonom. Se celo v sosedni fari v Ljubnem se je dobil hud nasprotnik naših zvonov, ki se je na vse načine trudil, da ne bi Lučani dobili zvonov. Omeniti pa še moramo velikega dobrotnika, ki je obljubil, da bo dal za zvine 50.000 K, toda svoje obljube dosedaj še ni izpolnil.

Lepa cerkvena slovesnost v Bočni. Nenavadno lepo slovesnost smo obhajali Bočani dne 8. t. m. Mil. knezoškof mariborski nam je ta dan blagoslovil dva zvana in posvetil župno cerkev. Cerkev in vas ste bili okrašeni, kakor še nikoli. Vsaka hiša, zeleni dreved, mogočni mlaji itd. je kazalo na zunaj znake veselja in radosti, katerega smo čutili v naših srcih. — Da se je pa vse tako lepo in v zadovoljivost župljanov napravilo, smo v prvi vrsti dolžni zahvalo našemu za vse skrbnemu, požrtvovalnemu in blagemu č. g. župniku, gg. cerkv. ključarjem, marljivim dekletom, cenjenim pevcom in drugim, osobito bodi pa zahvala preblagim župljanom, ki se niso ustrašili velikih denarnih zahtev, da so se omogočili novi zvoni, okusno ozaljšala in prenovila zvonik in cerkve tako, da s ponosom pogledamo in prijazni karibček, ki ni le dika naše župnije, ampak tudi krasna dolina. — Slavnostni govor premilostljivega knezoškofa pred cerkvijo, v katerem nam je razložil pomen obeh opravil, je napravil na slavnost še poseben učinek; mnogobrojna množica ljudstva je živoželjno poslušala nadpastirja. Bodi prevzvišenemu knezoškofu s tem izrečena naša najprisrčnejša in najvdanejša zahvala.

Paševanje davčnega uradništva v Kozjem. V našem kozjanskem okraju, o katerem se povsod govori, da je nazadnjaški, smo postali vendarle napredni vsaj v enem oziru. Naš davčni urad namreč prednjači v vsakem oziru drugim, kar se tiče strogosti pri pobiranju davkov, zlasti pa dohodninskega davka. Uvedel je poseben način pri določevanju imenovanega davka. Davčni urad v Kozjem je že namreč pred dvema mesecema izračunal, koliko bo imel kmet dohodek v letu 1923, sedaj pa zahteva od nas kmetov, da moramo plačati dohodninski davek najprej do konca leta. Uradniki povdarjajo, da so izračunali dohodnino za letošnje leto na podlagi dohodkov lanskega leta. Najbrž meni delati davčni urad čudeže, ker pravi, da morajo imeti kmetje na občin Virstanj, Verače, Sopotit itd letos, ko jim je toča vse zbila, ravno toliko dohodkov, kakor lansko leto. Pri takem škandaloznem postopanju davčnega urada bo nabrž resnična govorica, ki se širi med ljudmi, da namreč dobe davčni uradniki pri hitrem iztirjevanju davkov tri procente od iztirjanega denarja kot nagrado. Potem je razumljivo, da je davčni urad začel iztirjavati dohodnino do konca tega leta že pred dvema mesecema, ter preti upravitelji tega urada, gospod Dobravec kmetom, da mene boste še spoznali. Zalibog, da gospoda upravitelja sedaj že preveč dobro poznamo, pa ne od dobre, ampak od slabe strani.

Pozor na prilogo g. trgovca Alojzija Drogenik v Celju, katerega s tem toplo priporočamo!

MARIBORSKA POROTA.

Umor v Ljutomeru — smrtna obsodba.

Dne 19. septembra se je obravnaval pred mariborsko poroto zanimiv in zagoneten slučaj — umor soproge ruskega inženirja Ganusova v Ljutomeru. Njo in nje dva triletna sinčka Rastislava je umoril inženirjev sluga Černjanko, tudi Rus. O umoru samem smo svoječasno poročali. Inženir Ganusov, ki je bil zaposlen pri graditvi Ljutomerske železnice, se je nahajal par dni na službenem opravku v Požarevcu. To priliko je uporabil njegov sluga Černjanko, ki je bil v inženirjevo ženo strastno zaljubljen, pa se je splazil po noči v spalnico ter jo hotel posiliti. Ker se mu je branila, jo je v jezi zadavil z brisačo, potem pa je umoril na isti grozoviti način še njenega triletnega sinčka. Po zločinu je stamovanje zaklenil ter odšel v svojo sobo. Drugo jutro so našli Ganusovo popolnoma golo na tleh ležečo in mrtvo, sinček pa je visel na postelji, obešen za brisačo. K porotni obravnavi je prišlo mnogo Rusov. Obtoženi Vasilij Černjanko se je zagovarjal s pomočjo tolmača dr. Juharta. Zločina ni priznal, ampak je dolžil prijatelja od moža umorjene, inženirja Ovtarova, ker pa so našli na Černjankovem telesu polno prask od nohtov ter par las od umorjene, so sklepali, da je on storilec. Porotniki so enoglasno potrdili, da je obtoženi Černjanko kriv, pa je bil obsojen na smrt in vešalih.

Umor.

Iste dne se je zagovarjal pred porotniki 17letni Ludvik Lah iz Kraljevcev radi hudodelstva umora. Obdolženec je, da je ubil Antona Čeha. Sprl se je z njim pri posestniku Petru Holcu v Kraljevcih. Ko sta se zvečer vračala domov, je Lah zagrozil Čehu, da «bo nočoj črva v firtahu domov nesel.» Stekel je domov, vzel veliki kuhinjski nož in potem z njim v Borkovem vrtu zaklal Čeha. Zasadil mu je nož v prsa ter ga na mestu ubil. Drugo jutro, ko so šli ljudje k maši, so našli umorjenega Čeha. Aretiran je bil takoj Lah, ki pa dolgo ni hotel zločina priznati. Porotniki so potrdili vprašanje hudodelstva umora. Ker je obsojenec star še le 17 let, je dobil samo 8 let težke ječe.

Umor v Prekmurju.

Dne 20. t. m. je obravnavala porota umor, ki se je zgodil v Prekmurju dne 4. marca t. l. Ljudje so našli Stefana Bočkova s prebodenim srcem mrtvega ležati. Sam je padel na njegovo sestro Kristino in njenega ljubčka, ruskega begunca Aleksandra Šiškina. Kristina in njen ljubček sta se hotela polastiti posestva, ker pa jima je bil brat na poti, sta ga umorila. Ker pa se njima ni moglo nič stvarnega dokazati, je bila Kristina Bočkova oproščena, njen ljubček Šiškin pa obsojen na 8 letno ječo.

Po 12 letih odkrit zločin.

Dne 21. septembra je prišla pred porotnike 44letna grešnica v Obrežu Rosa Tropova. Obtožena je, da je dne 16. avgusta 1911 zažgala gospodarsko poslopje

župana Ivana Ravšl v Obrežu. Celih 12 let se ni vedelo, kdo je zločin povzročil, dokler ni ovadila požigalke njena sestra Ana Dogša. Tropova je zažgala pri Ravšlu iz maščevanja, ker je župan Ravšl stal na strani njenega moža, s katerim je imela ona takrat pravdo radi ločitve zakona. Njena sestra pa je za zločin vedela, vendar je molčala celih 12 let. Ko pa ste se letos sestri sprli radi prevžitka, je Dogša izdala svojo sestro. Pri razpravi je Tropova stavila nove predloge o svoji nedolžnosti ter skušala krivdo zvaliti na njenega ločenega moža, ki pa je bil za časa požiga v Ameriki, kar je sedaj tudi dokazal. Vendar se je razprava preložila na zimsko porotno zasedanje.

Italijanski slepar.

Italijanski državljani Guerino Pelliccetti je stal pred porotniki že dne 16. julija t. l., pa je bila razprava proti njemu radi zaslišanja neke priče preložena. Zagovarjati se mora radi goljufije. Prišel je leta 1919 v našo državo ter se izdal za bogatega trgovca iz Reke in je nakupoval razno blago, najraje deželne pridelke. Od kraja je plačal manjše svote, potem pa se je izgovarjal, da bo poslal denar iz Italije. Ogoljufal je mnogo trgovcev za skupno svoto 2 in pol milijona kron. Potem je živel v Gradcu, kjer so ga oblasti izsledile ter ga izročile naši sodnji. Obsojen je bil na 2 leti težke ječe.

Tatinska družba.

Dne 22. septembra je prišla na vrsto troperesna delteljica: Anton Šlamberger in brata Rudolf in Anton Skoberne. Obtoženi so, da je Šlamberger upradel pri špedicijski tvrdki «Orijent» 9 sodov usnjarske masti in vrednosti 97.760 K ter jo prodal naprej bratoma Skoberne, ki sta jo potem na drobno z velikim dobičkom razprodala. Po likvidaciji «Orijenta» je Šlamberger vstopil k tvrdki «Balkan» kot skladiščnik ter tu poneveril 8000 D. Po aretaciji so mu dokazali tudi tatvino pri «Orijentu», pa je zato bil obsojen sedaj na 10 mesecev težke ječe. Njegova skrivca Skoberneta sta znana zlasti po v Avstriji storjenih grehih, radi katerih sta že dalje časa sedela. Rudolf Skoberne je bil sedaj obsojen na 15 mesecev težke ječe, brat Anton pa oproščen.

Trije postopači.

Iste dne so se zagovarjali Karel Vogrin, Franc Sašej in Josip Ogrizek. Ta vzgledna trojica predstavlja tatinsko družbo prve vrste. Kradli so povsod in vse povprek, tako da niti sami ne vedo, koliko zločinov ima vsak na vesti. Za seda jso bili obsojeni od porote in sicer Karel Vogrin in Josip Ogrizek vsak na 5 let ječe, potem pa na prisilno delavnico, Franc Sašej pa na tri leta težke ječe.

Gospodarstvo.

O razvoju grozdja v primerjevalne namene, kar bo gotovo zanimalo producente in konsumente.

	1921	1922	1923
teža grozdja v g	1.8. 1.9. 16.9.	1.8. 1.9. 16.9.	1.8. 1.9. 16.9.
števílo jagod	44 85 119 69 74 113 51 55 72		
teža 1 jagode v g	0.36 0.70 0.93 0.44 0.56 0.80 0.33 0.65 0.73		
kislina v 100 cc s.	4.29 1.90 1.15 4.9 1.98 1.56 3.50 2.83 2.11		
% kislina	3.27 1.68 0.90 4.0 1.17 0.95 3.19 2.65 1.85		

Grozdje zaostaja v zorenju. Kvaliteta in kvantiteta vina bo slaba.

Kmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijstvo priredi v prvi polovici meseca oktobra t. l. sledeča predavanja na Štajerskem: V nedeljo, dne 7. oktobra: 1. Svečina, o jesenski pripravi zemlje, Štrekelj. 2. Špitalič, okr. Konjice, o kletarstvu, Šlamberger. 3. Benica, Prekmurje, o kmetijstvu, Pavlica. V nedeljo, dne 14. oktobra: 1. Koprivna, o živinoreji, Wernig. 2. Fram, o izboljšanju kmetijstva, Štrekelj. 3. Zibika, o kletarstvu, Šlamberger. 4. Sakatovci, Prekmurje, o odbiri semena, Pavlica.

Ali skrajna neumnost ali peklenska hudobija. — Kakor blisk iz jasnega neba je zadela vinogradnike strašna novica, da ne smejo kuhati prosto žganja iz vinskih droži. Z dnem 2. avgusta 1923 je delegacija min. financ v Ljubljani naznanila pod št. B III. 2-28 ex 1923 finančnim ravnateljstvom in njenim podrejenim organom, da se morajo smatrati vinske drože enake pokvarjenemu vinu, iz katerega se dela konjak, ki ni dovoljen za prosto žganje, za to se vinske drože ne smejo prosto kuhati. Če pa hoče kdo kuhati drože, mora plačati približno polovico več, kakor za slive. S tem je zadan strašen udarec vsem, ki imajo opraviti z vinogradništvom. Vinska kriza je kriva, da se vinogradi več ne izplačajo in sedaj še celo prepoved porabiti vinske drože. Človeku se zdi, kakor bi nekdo nalašč v tem času, ko vinogradništvo vzdihuje pod slabimi razmerami, hotel vinogradniku še ta dohodek vzeti. Navajam samo že vseh različnih hudobij in krivic v tej naši domovini, kjer bi se nam najboljše lahko godilo, a da se najde kdo, ki zamore ljudstvu zadati tak udarec, pa je skoraj neverjetno. Danes, ko je taka sila za denar in se ga je za droženko, ki je ob enem tudi zdravilo, vsaj nekaj dobilo, pa se na tak hudoben način vzame ta dohodek! Ali ni tak predpis najnavadnejše oškodovanje gospodarstva? Ljudje bodo morali drože sedaj naravnost pročitivati in to bi naj bilo pametno državno gospodarstvo, če se naravnost ljudi oropa denarnega dohodka. Človek pa, ki si je zmislih, da se dela iz droži konjak, ima ali pristno oslovsko pamet ali pa je v svoji hudobiji sovražnik ljudskega blagostanja; na vsak način spada proč iz človeške družbe, ali v norišnico ali v ječo. Koliko razburjenja bo in je zopet ta odredba oblasti povzročila, tako bode zopet v veliki meri padlo zaupanje v

novi domovini v srcih tudi tistih, ki vkljub vsem neumnostim vodilnih državnikov še zaupajo na njo.

Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš. Letošnji občni zbor, ki bi se imel vršiti dne 30. t. m., je preložen na poznejši čas. Dan se bo pravočasno naznanil.

Goveji sejmi v Mariboru so do nadaljnjega prepovedani radi slinovke.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 21. septembra 1923 se je pripeljalo 244 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 200—275 dinarjev. 7—9 tednov stari 350—500 D, 3—4 mesece stari 625—900 D, 5—7 mesecev 1200—1400 D, 8—10 mesecev 1500—1875 D, 1 leto 2125—2400 D, 1 kg žive teže 22.50—25.— D, 1 kg mrtve teže 28.75 do 32.50 D.

Iz dvorišča. Kako stara naj bo kura, da ti vrže tvoj zaželjeni dobiček? Ako je kura dobra ter ima vse lastnosti, ki jih pričakuješ od dobre kure, se ti že pokaže v tem oziru takoj v prvem letu. Dobro lego hrani tudi drugo ter tretje leto. Po tretjem letu ti pa ne bo prinašala več one koristi, ki jo pričakuješ od kure. Po tretjem letu zapade po večini vsaka kurjim slabostim. V tej starosti ti ne nese več, ker se jej začnejo razliviati jajca v telesu. Radi tega nevarnega jajčjega razlivanja tudi pogine kmalu. Pripomnim pa, da je lahko kura dobra na dvojni način: nekatera pridno ter venomer nese, druga pa je bolj za valitev. Kure, ki rade valije, nesejo veliko manj. Ako kura nese, ki je za valitev, se takoj zopet spravi na gnezdo ter hoče valiti. Ustrezi po možnosti njenemu naravnemu nagonu. Taka kura ti vali na leto celo po trikrat. Hoče imeti gospodinja polno dvorišče kuretine, bo po takih kurah naravnost povpraševala in so te vrste kure veliko več vredne, nego one, ki nesejo. Kura, ki vsled nezmožnosti niti ne nese več, nikakor ne zasluži vsakdanjega kruha in vsaka gospodinja ve predobro, kam s tako živaljo. Danes hočemo omeniti še najljutejšega kurjega sovražnika — dihurja. Najbolj zagrizeni kurji sovražnik je dihur. Dihur se najrajši klati ter skriva med hišami, kjer sluti ter voha svojo najljubšo pečenko. Da se obvaruješ tega krvoločnega na svojem dvorišču in v kurnjaku, kamor navadno zapiraš svojo perutnino, moraš imeti pazne in vedno odprte oči. Od gladu natirani dihur postane take predrzen, da se celo po dnevu priklati med perutnino in si izbere svoj del. Za svoj kurji lov pa si izbere najrajši večerni mrak ter noč. Komaj, da se začne mračiti, se poda na tatinsko-roparsko pot in se bliža prenočišču perutnine. Če je količjak mogoče, se bo skrill kje blizu perutnine in tamkaj čakal pozne noči. Kakor hitro se čuti za svoj posel v nočni temi varnega, gre na delo ter začne daviti in daviti — in se opijaniti s svežo kurjo krvjo. V eni noči ti lahko eden gladen dihur podavi celi kurnjak. On hlepi v svoji divji krvoločnosti le po krvi, mesa, dokler ni primoran od lakote, niti ne pogleda. Gorje pa kurjemu dvorišču, na katerem se je ugnedzila cela dihurjeva družina. Ta šteje po navadi 5—6 glav starih in mladih. V tem slučaju ti bo gledale tvoje oko krvavo poklanje, ki so ga povzročili ti krvoločneži. Vsaka dobra ter skrbna gospodinja bo torej predvsem sama pazila, da ob pravem času kurje prenočišče zapre in sicer varno, koj, ko so se podale kure k počitku. Nikar ne trpi, da bi kure nočile le po drevesih na dvorišču. Kure se na ponočnem dežju lahko nevarno premočijo, prehladijo, pa privabijo na dvor tudi dihurja, kuno in celo lisice. (Prihodnjič dalje — kurjerec iz samostana).

PREZIMOVANJE VRTNIC.

Ko pišem o prezimovanju vrtnic, nikakor ne mislim vrtnic-plezalk ali ovijalk (Schlingrosen), ki so napejane ob zidu hiš, se vpenjajo na vrtilih po žicah, kolih ter stebrih do balkonov, na gosto v obokih krasijo vrte in se kaj rade uporabljajo kot hladnice. Ne mislim vrtnic-zalostink (Trauerrosen), ki se okulirajo na zelo visoke divjake ter se razvijajo navzdol v dolgih vejicah in mogočnih kronah. Ne misli mraznih v korenini pristnih vrtnic ter raznih grmičev, ki jih vidimo prav pogosto na vrtilih in se tudi prav dobro obnesejo. Te vrste namreč ne pozebejo in če katera spomladi več ne uživi, je umrla po zimi ne radi prehudega mraza, ampak iz kakih drugih vzrokov.

Ako govorim o prezimovanju vrtnic, mislim le okulirane stare in mlade vrtnice. Seveda tudi take okulirane, ki imajo speče oči, to se pravi: okulirane oči so sveže in zelene, a še niso pognale. Te bo treba braniti pred zimo, sicer ti na spomlad ne bodo več v radost in veselje.

Kako obvarovati vrtnico pred mrazom?

Pred vsem pripomnim, da vrtnica ne ozebe ali pozebe tako hitro, kakor navadno vrtnarice mislijo. Če ima vrtnica močno krono ali recimo, izraščena močan les iz okuliranih oči, prenaša mraza do 5 stopinj C pod ničlo. A ravno glede mraza je vrtnar v vedni negotovosti, vreme se pozimi naenkrat obrne, mraz poskoči, debelce se radi zime utrdi, postane krhko in se takoj zlomi, kadar ga hočeš pripogniti k zemlji.

Ako začne zmrzovati zemlja meseca novembra, bo treba misliti na prezimovanje negovank in ljubljensk tvojega srca. Torej na prezimovalno delo!

Odveži vrtnico od kolov in previdno poskusi, na katero stran se da debelce najlažje pripogniti. Če bi že bila zemlja slučajno zmrznjena, odkoplji nekoliko zemlje od taiste strani, na katero želiš nagniti vrtnico k zemlji. Krono zmanjšaj s tem, da dorežeš že sedaj vejice bolj na kratko. Na vsak način ti pa odsvetujem, da bi obrezala vejice tako na kratko kot spomladi in bi hotela si že sedaj pripraviti krono prihodnjega leta. Vejice se naj sedaj na zimo pustijo bolj dolge, da imajo 6 do 8 oči.

Je zima huda, ti rado umre prvo, drugo, da, celo teetje oko ob koncu vejice. V tem slučaju ti še preostane vedno dovolj oči na dolgo odrezani vejici za rast ter evet.

Nato se vrtnica pripogne k zemlji in pokrije ali z listjem, s smrečjem, ali pa se izkoplje v zemljo jamica, katero položiš vrtnico. Ako ima vrtnica močno krono, se ohnese glede prezimovanja najbolje prvi način: pokriti veje vrtnice z listjem ali smrečjem, ker veliko kromno je težko spraviti pod zemljo. Samoumevno je, da treba listje s čem obtežiti, da ga veter ne raznese okrog. Položi na vrh listja par smrekovih vejic, pa ti bo ostala vrtnica sigurno pokrita.

Vendar ravnokar opisani način: pokriti vrtnico in jo obvarovati pozebe, ni vselej mogoč. Izvoliti si boš moral drugega, nareč: izkopati jamico, položiti v njo krono vrtnice in jo pokriti z zemljo. To polaganje krone v zemljo pa se naj izvrši pri lepo suhem vremenu; nikakor ne tedaj, ako je zemlja premočena, takorekoč blato. Mokra zemlja se oklene preveč tesno oči trtnice, oči zadržijo in te potem počrni in umrjejo. Predno položiš krono v jamico, odreži poprej listje na kroni, ako že ni poprej odpadlo samo. Na očeh ležeče in od zemlje na oči pritisnjeno listje povzroči rado udušenje oči samih. Nikar ne zakoplji krone pregloboko, sicer se ti tudi zadržijo, ker vrtnica mora dihati. Popolnoma zadostuje, ako namečeš na krono toliko zemlje, da se ne vidijo vejice izpod zemlje. Nikakor ni potrebno, da bi pokrila celo deblce ali z listjem, ali s smrečjem, ali z zemljo. Pokrij dobro krono, to je vejice krone, ter še nekoliko debla podokuliranih oči. Vrtnica je namreč občutljiva na okuliranih očeh in na tem, kar je zrastle iz njih. Drugo ostalo deblce pa je še vedno divjak, ki je dovolj utrjen proti pozebi. Tudi okulante, ki imajo sveže, lepo zelene oči, ki pa ti to leto še niso pognale, zagrebi toliko v zemljo, da so okulirane oči dobro pokrite.

Da se ti pa deblce zopet ne izvleče iz prikritja, zavaruj ga s tem, da postaviš en kolek pod deblcem in drugega nad deblcem. Deblce leži na ta način med dvema kolcema in ne more ne navzgor in ne navzdol, ker lahko ga tudi debel sneg potlači ter zlomi. Kaj pa, če se ne upaš, ali ne moreš vrtnice pripogniti? Vrtnica je že mogoče prestara in je nevarnost upravičena, da se ti zlomi pri prigribu. V tem slučaju jo ovij s slamo. Ovij krono ali vejice s slamo in tudi oni del deblca, kamor si nastavlil pri okuliranju oči.

Prijateljicam vrtnic priporočam, naj sprejmejo moj nasvet glede prezimovanja vrtnic blagohotno. Ta moj nasvet se je obnesel v krajih, ki so visoko nad 800 m in koder razsaja dolgo in hudo ostra zima. (Dalje prihodnjie — samostanski vrtnar.)

Vrtnarska in sadjarska razstava v Prevaljah dne 8. in 9. septembra t. l. sta priredili podružnici Sadj. in vrtn. društva v Prevaljah in Guštanju sadjarsko in vrtnarsko razstavo, ki je nad pričakovanje dobro uspela. Kmetje od blizu in daleč so poslali na to razstavo množno lepega sadja, kmetjska dekleta pa zelenjadi, ki se je dala gledati. Sadjje so poslali na primer: veliko množino namiznih jabolč posestnik Jakopič v Mežici, kmetje iz Kotelj (Garmbrat, Dvornik, Pavšar, Načesnik), Ulcej iz Selenberga, Bečolar iz Slov. Gradca; nadalje so se udeležili razstave z lepim namiznim sadjem župnik g. Serajnik iz Kotelj in g. Sokol, nadučitelj v Kotljah; drevesničar gospod Iv. Dolinšek iz St. Ilja pa je poslal veliko množino najbolj priporočljivih vrst sadja. Z lepo zelenjado in cvetlicami so se ponašale Ana Šercer in Pavel iz Libelci (buče in zelje), Zechner Zofka, Herman Jerica, Wastl iz Kotelj (zelenjad in cvetlice). Razstavila sta lepe cvetlice in zelenjad tudi vrtnar Lösch iz Guštanja in Džamonja iz Maribora. Člani obeh imenovanih podružnic so prispevali, kar so imeli lepega na svojem vrtu ali sadovnjaku. Razstavljena so bila tudi ročna dela učenk prevaljske in guštanske šole, ki delajo čast strokovni učiteljici gđc. Vrtovskovi. V vzorcih je bilo mnogo opažati domačega motiva, zato pa je ta razstava imela toliko privlačne sile. Gospod nadučitelj Košir je razkazoval skrivnostno skrinjico «Kuhasama», v kateri se je med razstavo kuhalo suho sadje. Pri poskušnji nkuhanega je bilo vselej mnogo ljudi. Vsi so se prepričali, kolikoga pomena je taka skrinja v gospodinjstvu, prihrani gospodinji mnogo dela, kuriva in dragocenega časa. Ob času zajutрка pripravi gospodinja južino, jo postavi v skrinjico «Kuhasama» in ko pride o poldne domov od dela, je južina že skuhana in v par minutah se lahko vsedejo ljudje k mizi in jedo; vroča je še, kakor bi prišla od ognja. Gospod Mlačnik in gospodična Konečnik sta kazala lepo zbirko strupenih in vžitnih gob; tudi tukaj je bilo opažati mnogo zanimanja. Posestnik Oslander je razstavil plemenska žita in marsikak kmet je štel število latov na rastlinah, bilo jih je 8—20 na vsaki rastlini. Ta pridelek je seveda mogoč samo pri prvovrstnem semenu in pri dobrem gnojilu, hlevskem in umetnem. Imenovani je tudi razkazoval sejnalni strojek za koruzo, korenjček in peso, kakor ga že rabi skozi 15 let (sistem planet); ugajal je ljudem tudi strojek za pletev, ki ga lahko vleče šoli odrastel fant. V enem oknu je razstavil nadučitelj Močnik iz Guštanja sadne in vrtno škodljivce ter v kratkih pojasnilih obrazložil, kako se ti škodljivci zatirajo. Domači trgovec železine g. Filipovski je razstavil prav čedno zbirko sadnega in vrtnarskega orodja; istotako je takega blaga poslala tvrdka Schneider in Verovšek v Ljubljani. O priliki razstave je prišlo tudi prav lepo število letakov domačih tovarn (Ruše, Hrastnik, Podkrajšek) in spisov gospodarske vsebine med ljudstvo. Uspeh prve take razstave na deželi se je nad pričakovanje posrečil in kaže, da stvar vselej gre, če se prime na pravem koncu. Zato vsak, ki je bil na tej razstavi, želi, da bi se prihodnje leto ponovila in da pridejo dru-

go leto drugi na vrsto, da pokažejo, kaj je v njihovih vrtovih in sadovnjakih zrastle lepega. Številnim čestitkam prirediteljem te razstave se pridružujemo tudi mi.

ZITNI TRG.

Pšenica in moka sta do zadnjega tedna v ceni šli neprestano kvišku, ta teden se je pa cena pri obeh ustalila. Tako stane danes kilogram nularice 5.50 do 5.60 D, seveda samo v prodaji na debelo. Za pšenico se danes zahteva 347 D za 100 kg, postavljeno na kolodvor v Banatu ali Bački. V začetku tega tedna je prispelo mnogo kupcev iz Dunaja in Bratislave na Češkem. Zadnji kupujejo največ za Prago in to samo najfinejšo moko. Pšenica in moka gresta največ po vodni poti po Donavi do Bratislave ali Dunaja. Po železnici se žito izvažava največ preko Subotice. Vsled povišanih železniških tarifov pri nas, celo Italijani v Vojvodini nakupljeno žito raje pošiljajo po Donavi do Galaca in potem po Črnem morju na ladjah v Italijo.

Trgovina s koruzo skoro popolnoma miruje. Stare zaloge so že večinoma izčrpane, žetev pa obeta biti zelo ugodna. Cena 295 D za 100 kg. Na zagrebški produktni borzi se je prodalo par vagonov koruze za izvoz.

Ovsu cena od žetve naprej skoro neprestano po malem pada. Zlasti bosanski oves, ki je letos izobno obrodil, je zelo po ceni. Kupujejo ga največ vojaške oblasti. Cena bosanskemu in macedonskemu ovsu je 250 do 235 D za 100 kg, dočim je slavonski dražji in sicer 100 kg stane 260 D.

Fižol je že obran, toda na trgih ga še ni dosti dobiti. Na debelo ga kupujejo največ Italijani, ki imajo zlasti radi beli fižol, takozvani «bocchini», katerega plačujejo po 5.10 D za 1 kg, dočim plačujejo pisanega po 4.80—5.— D 1 kg, skupno z vrečami.

Za izvoz hmelja. Zaradi pomanjkanja železniških vozov se ne more hmelj iz Savinjske doline izvažati, zato sta posredovala poslanca dr. Korošec in Krajnc pri železniškem ministrtvu, kjer se je zasigurala hitra dobava vozov.

Hmelj. XVIII. brzojavno tržno poročilo. Nürnberg, 17. sept. 8000—8800 milijonov Mark za 50 kg — zelo čvrsto.

Hmelj. XIX. brzojavno poročilo: Nürnberg, dne 18. sept. ob 12. uri. Plačuje se 10 do 13 milijard mark za 50 kg. — Zatec, 18. sept. Tendenca mirna — kupčija velika 3000—3200 čK za 50 kg.

Hmelj. XX. brzojavno poročilo. Zatec, dne 19. sept. Razpoloženje mirno, toda čvrstejše, trgovina živahnjša. 3000—3300 čK za 50 kg. — Nürnberg, 19. septembra. Današnje cene ugodnejše — 18.200 milijonov mark za 50 kg. — Nürnberg, 19. septembra. Prodaja manjša, — popuščajoča — v prostem prometu 20.000 milijonov M za 50 kg.

XXV. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo: Zatec ČSR, dne 19. septembra 1923. Kakor vedno, tako se je tudi sedaj po obilnem nakupovanju in po visokih cenah minulega tedna kupčija umirila. Cene za prama hmelj so nespremenjene, med tem ko so cene za sedaj na trg pripeljani, manj lepi hmelj srednje kakovosti nekoliko znižale. Sedaj kupujejo trgovci za pivovarje, komisijonarji, nemški kupci in tuzemski in švicarski pivovarji vsak dan po več sto centov hmelja. Včeraj se je na kmetih plačevalo za prama 3200—3300, za srednje lepo blago 3000, za slabše blago po 2900 čK za 50 kg in še prometni davek posebej. Po naši cenitvi je tretjina vsega pridelka že prodana. Našim pivovarjem bi priporočali, da bi si sedaj nakupili potrebno množino hmelja, ker bo mala letina kmalu razprodana in ker se eksportirane hmelja v inozemstvo ne bo oviralo. Kakor smo ravnokar iz Nürnberga zvedeli, je nemška vlada prepovedala izvoz letošnjega hmelja — le neznatna množina bo smela čez mejo. To dejstvo bo prisililo nemške kupce, kateri nimajo obilo inozemskih odjemalcev, da bodo krili potrebno množino na Češkem, kar bo gotovo v najkrajšem času oživelo vsa našo kupčijo. — Savez hmeljarskih društev.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 84.50 do 85 din., 100 francoskih frankov stane 542—547 D, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1235—0.1270 D, za 100 čehoslovaških kron je plačati 262—269 D, za 100 nemških mark 0.06005—0.0601 D, in za 100 laških lir 405 do 407 D. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.30 cent. (1 cent. je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja poskočila za 2 točk.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je njih brat, oče, oz. soprog, stric in tast, gospod

Avguštin Zinauer
oskrbnik graščine «Ivanindvor».

dne 22. t. m. po kratki in mučni bolezni, sprevidne s tolažili sv. vere, v 55. letu svoje starosti za večno preminul.

Pogreb se je vršil dne 24. t. m. v Pleternici ob 11. uri predpoldne iz hiše žalosti na župnijsko pokopališče.

Maša-zadušnica se je brala v torek, dne 25. t. m. v farni cerkvi.

Bodi prerano umrlemu zemlja lahka!

Pleternica (Slavonija) — Sv. Jakob v Slov. gor., dne 26. septembra 1923.

Zalujoči ostali.

VABILO

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Pilštanju, r. z. z n. z., ki se vrši v nedeljo, dne 30. septembra 1923, po rani maši v uradnih prostorih na Pilštanju.

Spored:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1922.
3. Slučajnosti.

1027

Odbor.

Fran Zdolšek

Izdelovatelj mlinskih kamnov

Sv. Jurij ob južni žel.

Naznanjam cenjenim odjemalcem (mlinarjem) da sem začel izdelovati mlinske kamne tudi v Rimskih Toplicah, kjer bodem sprejemal tudi naročila; pismena vsaki dan, ustmena pa vsaki pondeljek in soboto ob 9. do 17. ure v Lokavcu ob cesti Rimske Toplice—Jurklošter; pošta in železniška postaja Rimske Toplice. V obeh zalogah se nahajajo obojne vrste kamni, kakor tudi beli.

Razpošiljam samo strogo preizkušene in zajamčene ter po najnižjih cenah.

Bogata izbira!

Točna postržba!

ZAHVALA.

Našim sorodnikom in znancem naznanimo žalostno vest, da se je v vsegamogočnem Bogu dopadlo, poklicati k sebi najno ljubljeno hčerko, g.

Angelo Rozman

ki je po dolgem in težkem trpljenju v najlepši starosti v 19. letu dne 16. septembra 1923 po sprejemu sv. zakramentov mirno in vdano zaspala.

Ob času bolehanja se je pa nudilo rajni toliko pomoč in nam pa toliko tolažbe, da se vidiva dolžne, zahvaliti se vsem dobrotnikom za izkazano sočustvovanje. Osebito se zahvalima gg. doktorjem Cedej, Gollitsch in Watzko za skrbno pomoč in č. g. kaplanu Holcmanu za versko tolažilo, kakor tudi dekanu g. dr. Kruljcu za ginljivi nagrobni govor. Konečno se zahvalima ravno tako pristrčno vsem, ki so spremljali nam drago ranjko k zadnjemu počitku. V Laškem, dne 18. septembra 1923.

Zalujoča ostala: Ivan in Anzaliya Rozman.

MALA OZNANILA.

Pletarje izurjene sprejme proti dobri plači od komada Pletarna v Strnišču, Slovenija r. z. z o. z. Stanovanje preskrbljeno. Delo stalno. 1028

Sprejme se takoj od pridnih staršev z dežele fant ali deklet za vsako lahko delo, ki je prekoraj 14. ali 15. leto pri g. Franju Špes, Tržaška cesta, Maribor. 1025 2—1

Oskrbnik (sater) se išče za večje posestvo za takojšnji nastop. Sprejme se le samec. Plača po dogovoru. Naslov pove uprava lista. 1006 2—1

Mizarski pomočnik se sprejme takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Dobra plača! Vprašati je treba: Matija Ledinek, mizarski mojster, Guštanj, 1009 2—1

Starejši mež, oženjen, brez otrok, z dobrim spričevalom išče službe kot nadzornik ali paznik. Pismene ponudbe pod «Samostojen 51» na upravo lista. 1017

60 vinskih močnih sodov od 100 do 600 litrov velikosti in veliko stiskalnice proda Gselman, Rošpoh 193. 1021

Proda se po ceni prvovrstna njiva ob železnici med Mariborom in Bohovo, 3 in pol orala, polovica letos obsejana z deteljo. Ponudbe na upravo lista. 1004

Sadno drevje, breskve, divjaki. Ameriški ključi, cepljeno trsje nudi Dolinšek, St. Ilj pri Velenju. 1005

Malo posestvo z njivo in gozdom v bližini Maribora takoj na prodaj. Posredovalci so izključeni. Gomiš Margareta, Besena 30 p. Limbuš. 1026

Proda se lepa novozidana hiša v Trbovljah, obsegajoča dve sobi, kuhinjo, klet, druge pritlikline in majhen vrt. Pravna za kakoršnegakoli obrtnika. Jožef Ferenc, Loke St. 380, Trbovlje I. 1024 2—1

Vsako množino divjega koštanja kupuje L. Krajnc, vrtnarja Olepševalnega društva Koroševa ulica 29. 1020

Prodaj hišo, primerno za eno družino, 1 oral posestva, ¼ ure od Celja ali 5 minut od postaje Petrovče. V stanovanju se kupec lahko takoj vseli. Interesenti naj vpošljejo svojo adresu pod «Hiša-Celje-Petrovče» na Aloma Company. 1011 3—1

Proda se čevljarški stroj model Hove v dobrem stanju in po ceni. Naslov v upravnistvu. 977

Hišo, 4 orale zemlje, njivo in sadonosnik ter gozd proda za 270.000 K, brez gozda veliko cenejše, Lursak, Pragersko. 986 2—1

Grajsčina ali vila z večjim vrtom, takoj stanovanje brez strank, blizu ali okolica Maribora, ne čez 500.000 din. išče privatnik. Ponudbe pod «Privatnik» na Mar-Štan v Mariboru, Rotovski trg 1. 995

Proda se ročni mlin z železnim mahaalom (Schwungrad), na sito, za vsako vrsto zrnja. Ivan Deutschmann, Selnica ob Muri, pošta St. Ilj. 1000

Posojilnica (Raiffeisen-Kassen-Verein) Hoče proda dne 23. septembra t. l. ob 9. uri do poldna po dražbi eno Wertheim-blagajno srednje veliko sti. Ogleđa se pri I. Pfeiferju.

Kupim nekaj vagonov zdravih hmelovk (drogov), dolgost 7—9 m. Cenjene ponudbe na upravo lista. 982 4—1
Hiša v St. Juriju ob južni železnici, zidana, obstoječa iz 3 sob, kuhinje in 2 kleti, zraven hiše lep vrt in sadonosnik, se pod ugodnimi pogoji proda. Hiša je pripravna za kakega obrtnika ali vpokojenca. Natančnejše podatke pri lastnici Mariji Pelko, Novake 61, pošta Studenice pri Poljčanah. 993 3—1

Razglas.

Pri okrajnem zastopu v Brežicah sta dve mesti ce-
starja za oddati. Prošnje je vložiti do 1. oktobra 1923 s
prilogi: domovnica, pravstveno in zdravniško spril-
ovalo in izpisek iz matične knjige za družinske člane.
Nezadostno kolekovane vloge se ne bodo upoštevale. —
Prednost imajo delazmožni invalidi. Mesečna plača z
dokladami za samce znaša 275 D.

OKRAJNI ODBOR BREŽICE

Razglas.

Na parni žagi Kobi v Laznici, občina Bistrica pri
Limbušu, se proda na javni dražbi dne 1. oktobra 1923
ob 9. uri predpoldne železni material: 15 komadov trač-
nic á 15 m (7436.11 kg) in sledeči drobní material: 20
komadov zaplatk, 3 komade manjših komolcev (Wech-
selstangen), 93 komadov podlag, 2 zaboja vijakov in
drugih stvari. 1013

Občinski urad Bistrica pri Limbušu.

Zahvala.

Ob odhodu iz Podsrede mi ni bilo možno posloviti
se od vseh svojih znancev. Zato se tem potom vsem
svojim ljubim znancem in cenj. odjemalcem najsrčneje
zahvaljujem za naklonjenost in zaupanje, ki ste mi ga
izkazovali nad 17 let, ključ Vam ob slovesu iskreni
«Srečno!» s priporočilom naslednika na svojem mestu.

V Radečah pri Zidanem mostu, 20. sept. 1923.

Anton Kos, trgovec.

**Grozdni mlini,
sadni mlini,
„Alfa“ brzoparilniki**

najboljši izdelki po nizkih cenah pri

J. Pučko

izdelovanje in zaloga poljedelskih strojev.

Panonska ulica 15. Ptuj Panonska ulica 15.

Zahvala.

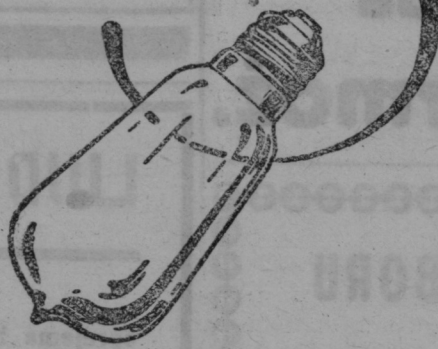
V senci Križanega počivajo naša mati

Liza Vesenjāk, p. d. Filpova.

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so bili ma-
teri dobri v življenju ter vsem onim, ki so jih
spremili na zadnji zemejski poti in so z nami
sočustvovali

Sinovi Ivan, Franc in Pavel v imenu svojem in
sorodnikov.

Vertex

Brzo-brzo

na vlak v Celje v veletrgo-
vino R. Stermecki, kjer kupi-
te letos

SUKNO

za moške in volneno za žen-
ske obleke, parhent, belo, pisano in rujavo platno,
kakor tudi vso drugo manufakturno robo po čudovito
nizkih cenah. V lastnem interesu se vsakemu pripo-
roča, da enkrat poskusi kupiti v veletrgovini R.
Stermecki, Celje. Trgovci engros-cene. 536

Sodi za vino vedno v zalogi
pri **FRAN REPIČ,**
Ljubljana, Trnovo

Zadruga za izvoz jajc, Št. Jurij ob J. ž.
r. z. z. o. z. 9 28

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in obrestuje
iste brez odpovedi od dneva vloge do dneva dviga po
10%. — Denarni promet leta 1922 — D 32,405.743.—.

Mizarji!

Okras za rakve (truge) tapete in tančice kupite naj-
ceneje v galanterijski trgovini

DRAGO ROSINA, MARIBOR, Vetrinjska ulica 26.

TOVARNA KANDITOV
FR. ROZMAN

MARIBOR, — ALEKSANDROVA CESTA 57
priporoča

vse vrste kanditov (bonbone) po najnižjih brez-
konkurenčnih cenah!

Zahtevajte cenike!

Telefon 436

Telefon 436

Sodar
PICHLER

Frančiškanska ulica 11 (pri meroizkusnem uradny

se priporoča za vsa dela sodarske stroke ter za vse vrste
novih in starih sodov po najnižjih cenah. 976

Kostanjev les

za tanin razrezan na 120 cm in debeline od 10 do 30 cm
se kupi vsaka množina po najvišji dnevni ceni. Cenjene
ponudbe z navedbo cene in množine franko vagon je
poslati na upravo lista pod «Kostanjev les 500.» 958 4-1

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK

Kralja Petra c. 25 **CELJE** (Bivša graška
mitnica) 12-149

priporoča svojo bogato zalogo **dežnikov** de-
mačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in iz-
vršuje vsa popravila točno in solidno.

Realitetna pisarna
Arzenšek & Comp.,
družba z o. z.

Celje, Kralja Petra cesta 22

ima na prodaj: hiše, vile, graščine, gostilne, trgovine,
vsakovrstna kmetijska posestva, gozdna in veleposest-
va, žage, mlina itd. 939 10-1

Tomasovo žlindro

z jamčeno vsebino 17—18 odstot. fosforove kisline, naj-
fineje zmlato, nudi svojim podružnicam in udom po
170 D za 100 kg v celih vagonih franko Ljubljana

Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani.

Vsa druga umetna gnojila, močna krmila itd., stalno
na zalogi. 981

Leoi nagrobni kamni

v mramorju in granitu vedno v
veliki izbiri samo pri
kamnoseškem mojstru

J.F. Peyer,

Maribor,
Kersnikova ulica 7.

LES

orehov in jesenov kupuje

M. OBRAN

električna žaga

Maribor, Fattenbachova ulica
792 10—

Opekarna

JAKOB MATZUN, Ptuj

Opeke
vseh vrst

Apno

Cement

Premog

Opekarna

JAKOB MATZUN, Ptuj

Čujte!

**Ne zamudite
ugodno priliko!**

Pojdite pri nakupu manufakturnega blaga v stare-
znano trgovino

CELJE,
tik farne ce kve

CELJE,
tik farne ce kve

Vsled ogromnega nakupa iz prvih inozemskih tvor-
nic se prodaja samo trpežno ter sveže blago po nizkih
cenah.

Vedno velika izbira vsakovrstnega manufakturnega
blaga kakor: moško ter žensko suknelno in volneno bla-
go, vsakovrstne tiskanine, belo in pisano platno, rujavo
kotenino, cajgi, nogavice, letno in zimsko perilo. Poseb-
no velika izbira vsakovrstnih svilenih, polsvilenih rut
in šerp, kakor tudi cajgastih in barhastih rut.

Za obilen obisk se priporoča

Aloiz Drolenik
Celje, Glavni trg 9.

Na drobno!

Na debelo!

Postrežba solidna

Mera pošena

**Več zdravih, svežih rabljenih
vinskih sodov**
(od 10 hl naprej)
v dobrem stanu proda
Ferdinand Kralj, Ormož.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA BLEDEČE MOLITVENIKE:

a) Za otroke

Kvišku srca po Din. 27, 36, 39 in 40,
Rajski glasovi po Din. 38, 50 in 52,
Prijatelj stroški po Din. 6.50 in 7.50,
Ključek nebeški po Din. 20, 30,
Angelj varih po Din. 11.

b) Za odrasle

Begamila po Din. 15, 22, 25,
Pobožni kristjan po Din. 12,
Češčena Marija po Din. 14, 48, 68,
Marija varhinja po Din. 10, 36,
Sv. Alojzij po Din. 15, 34,
Nebesa, naš dom po Din. 42,
Skrb za dušo po Din. 15, 22, 30,
Sv. ura (velike črke) Din. 12, 15, 35,
Mali duhovni zaklad (velike črke) Din. 12,
Marija Kraljica po Din. 42,
Venec pobožnih molitev po Din. 30,

Venec pobožnih pesmi Din. 15,
Sv. Pismo, Evangelji in Dojanja apostolov po Din. 10,
Kvišku srca Pasmarica (zl. obr.) E, F,
Premišljevanja za celo leto I. in II. del,
Din. 32,
Družba vednega češčenja, 2 molitveni mol,
Din. 3,
Kratko navodilo za pobožnost M, B,
Kraljica src Din. 5,
Vir življenja Din. 18,
Duša popolna Din. 20,
Duša spokorna Din. 20,
Bog med nami Din. 12,
Večno življenje (rdeča obr.) Din. 24,
(zlata obr.) Din. 32,
Slava Gospodu Din. 18,
Nebeška hrana I. in II. del Din. 15,
Priprava na smrt Din. 16,

KUPUJE
se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno
manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki
KAROL WORSCHÉ
Maribor, Gosposka ulica št. 10.
!!!Perje za postelje!!!

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU
pri „BELEM VOLU“

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje počenši s 1. julijem 1923 po:

6% brez odpovedi,
6 1/2% proti enmesečni odpovedi,
7% proti trimesečni odpovedi,
7 1/2% proti šestmesečni odpovedi,
8% proti enoletni odpovedi

od dneva vloge do dneva dviga. Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

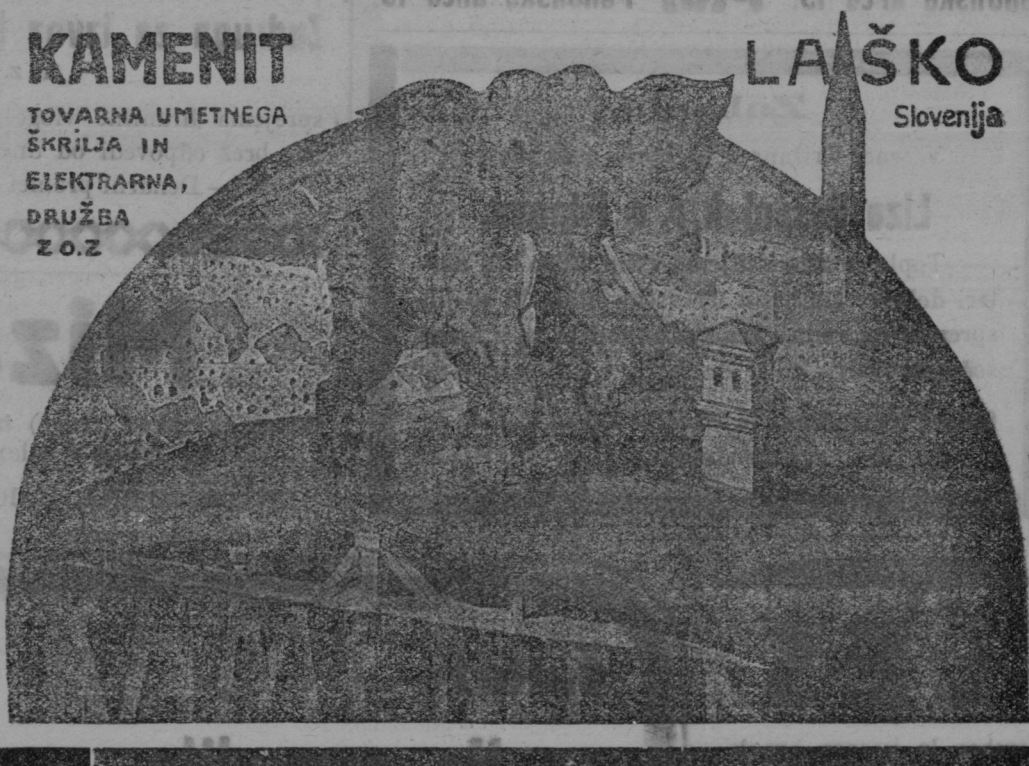
SINGERJEVI ŠIVALNI STROJI
INGER ŠIVALNI STROJI

Na celem svetu znani kot najboljši.
Podružnice in zastopstva v vseh mestih.
Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. 5, II. k.
Filijalka; MARIBOR, Šolska ulica števil. 2.

Na drobno! Na debelo!
Manufakturno blago
po najnižjih cenah pri tvrdki
IVAN KOS, CELJE,
Prešernova ulica št. 17. 586
Na drobno! Na debelo!

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POSOJILNICA
V MARIBORU, STOLNA ULICA števil. 6, reg. z. z n. zav.
obrestuje od 1. avgusta 1923 navadne hranilne vloge, katere se zamore vsak čas dvigniti, po
6%
Stalnejše vloge po dogovoru.

KAMENIT LAŠKO
TOVARNA UMETNEGA ŠKRILJA IN ELEKTRARNA, DRUŽBA Z.O.Z.
Slovenija

Najboljše inserirate
v „Slov. Gospodarju“!

Zadružna gospodarska banka
Podružnica v Mariboru.

Izvršaje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.
Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.
Poblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.